

Universitetskanslersämbetes granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Självvärdering

Lärosäte:	Malmö universitet
Reg.nr:	411-00487-17

Granskningen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete fokuserar på hur väl lärosätenas kvalitetssystem och kvalitetsarbete bidrar till att säkra och utveckla utbildningarnas kvalitet på samtliga utbildningsnivåer.

Granskningen omfattar samtliga bedömningsområden i modellen för UKÄ:s granskningar.

Bedömningsområden:

- styrning och organisation
- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- jämställdhet
- student- och doktorandperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Inom bedömningsområdet ”styrning och organisation” ska även följande beskrivas av lärosätet och bedömas av bedömargruppen:

- hur länge det nuvarande systemet för att kvalitetssäkra och utveckla utbildningarna varit i bruk och vilka principer det bygger på
- den övergripande planen för kvalitetssäkring av utbildningarna och vilka metoder som används, exempelvis kollegial granskning

Beskriv kortfattat samt analysera och värdera hur lärosätets kvalitetssäkringsarbete uppfyller bedömningsområdena. Inled med att beskriva och analysera lärosätets kvalitetssystem och dess olika delar. Beskriv och analysera därefter hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete systematiskt säkerställer hög kvalitet i sina utbildningar. Lärosätet ska kunna belägga att det valda tillvägagångssättet säkerställer kvaliteten i utbildningarna och identifierar ytterligare förbättringsbehov. Lärosätet ska även förhålla sig till utfallet av tidigare granskningar, såväl egeninitierade som externa utvärderingar. Lärosätet ska också förhålla sig till resultatet av UKÄ:s lärosätetillsyn.

Varje bedömningsområde inleds med en beskrivande text av området följt av de bedömningsgrunder som ingår i området. Bedömningsgrunderna är inte tänkta att redovisas i någon särskild ordning. För en mer utförlig vägledning för komponenten granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete, se *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete*.

Självvärderingen bör som mest omfatta 80 000–150 000 tecken inklusive mellanslag, då UKÄs text för varje avsnitt räknats bort (totalt cirka 30–50 A4-sidor i 12 punkters storlek).

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt med strukturer, rutiner och processer för att säkra kvaliteten i utbildningarna. I det ingår hur kvalitetssystemet för utbildning relaterar till lärosätets övergripande mål och strategier.

Kvalitetssystemet ska innefatta all utbildning på samtliga nivåer inom lärosätet.

I kvalitetssystemet finns det en tydlig ansvarsfördelning. Regelverk, policyer och rutiner är väl dokumenterade och lättillgängliga för medarbetare, studenter, doktorander och avnämare.

Kvalitetssystemet är utformat så att det främjar delaktighet, engagemang och ansvar hos såväl lärare och övrig personal som studenter och doktorander.

Kvalitetssystemet är effektivt, välfungerande och används systematiskt inom hela verksamheten. Lärosätet har en välfungerande förbättringscykel, vilket innebär att lärosätet på central nivå arbetar systematiskt med att följa upp, utvärdera och utveckla kvalitetssystemet och kvalitetsarbetet. Den information som tas fram inom kvalitetssystemet ger underlag till den strategiska styrningen av lärosätets utbildningsverksamhet. Med hjälp av kvalitetssystemet identifierar lärosätet utvecklingsbehov och utvecklar utbildningsverksamheten målmedvetet.

Bedömningsgrunder:

Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.

Lärosätet har en beslutad kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är en del av den strategiska styrningen.

Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.

Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

Den information som genereras av kvalitetssystemet kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Vägledning till lärosätet:

Visa hur kvalitetssystemet uppfyller bedömningsgrunderna för området, bland annat genom att beskriva vilka policyer, eller motsvarande, rutiner och processer som bidrar till detta. Beskrivningen ska visa hur kvalitetssystemet stöder lärosätets profil och genomförandet av lärosätets strategi och hur systemet hjälper lärosätet att uppnå målen för utbildningsverksamheten. Visa även hur lärosätets kvalitetssystem bidrar till att identifiera utvecklingsområden.

Om lärosätet har flera olika kvalitetssäkringspolicyer eller motsvarande, för olika delar av sin utbildningsverksamhet, ska samtliga kvalitetssäkringspolicyer beskrivas, om det är relevant. Det ska framgå om lärosätet har en centraliserad eller decentraliserad organisation för kvalitetsarbetet. En beskrivning av och motivering för den valda organisationen ska ges. Ge gärna exempel på en fråga som lärosätet har arbetat med och som åskådliggör hur kvalitetssystemet fungerar i sin helhet.

Förutom det som kommer fram kopplat till bedömningsgrunderna kan lärosätet lyfta andra frågor som bedöms som viktiga för den systematiska utvecklingen av kvalitetssystemet vid lärosätet.

Ge belägg för att kvalitetssystemet är välfungerande, effektivt och att det utvecklas systematiskt utifrån den information som genereras inom kvalitetssystemet.

Lärosätets redogörelse:

Läsanvisningar

Dokumenterna som universitetet refererar till i denna självvärdering finns dels i UKÄ Direkt, dels som hyperlänkar i fotnoterna.

I den följande framställningen är exemplen valda från olika institutioner och fakulteter för att visa hur det systematiska kvalitetsarbetet byggts för att genomsyra hela organisationen.

Malmö universitet

Malmö universitet vill värna om och utveckla akademiens sekellånga lärdoms- och bildningstradition så att studenter och medarbetare kan analysera och förstå människans och samhällets villkor ur såväl ett historiskt som rumsligt perspektiv. De akademiska värdena ska genomsyra all utbildning och forskning vid universitetet.¹

Malmö högskola bildades 1998, samtidigt överfördes vissa av Lunds universitets verksamheter (Lärarhögskolan i Malmö, Lunds tekniska högskola i Malmö, och året efter även Tandvårdshögskolan) till Malmö högskola tillsammans med Vårdhögskolan i Malmö. I regeringens beslut angavs bl.a. att Malmö högskola skulle rekrytera studenter från studieovana grupper och inte skulle organiseras efter ett traditionellt, disciplinärt mönster.

Efter en snabb expansion inom utbildning på grund- och avancerad nivå har antalet helårsstudenter stabiliserats kring 12 000. Hösten 2015 hade 47 % av Malmö högskolas förstaårsstudenter hemort utanför Skåne. Andelen studenter med utländsk bakgrund var 30 % och andelen studenter som är första generationen akademiker var 67 %, vilket är högre än respektive riksgenomsnitt.

Professionsinslaget i utbildningarna är märkbart och spänner över ett stort fält. Lärarutbildningen är en av landets största och utbildningen av sjuksköterskor och socionomer är omfattande. Därtill kommer tandvårds- och ingenjörsutbildningar. Även utbildningar med generell examen har en bredd som täcker in flera vetenskapliga traditioner, t.ex. urbana studier, interaktionsdesign, idrottsvetenskap, kriminologi, datavetenskap, sexologi, medie- och kommunikationsvetenskap samt internationell migration och etniska relationer.

På senare år har också forskningen och forskarutbildningen (drygt 200 doktorander) bidragit till lärosätets tillväxt – främst tack vare ökande intäkter i form av externa medel. År 2017 hade Malmö högskola examenstillstånd inom sju områden i forskarutbildningen med sammanlagt 15 forskarutbildningsämnen.

Utbildning och forskning bedrivs vid fem flervetenskapliga fakulteter som vardera rymmer ett antal institutioner/avdelningar.

- Fakulteten för hälsa och samhälle, HS

---

¹ [Strategi 2022](#). Dnr LED 1.2-2017/299.

- Fakulteten för kultur och samhälle, KS
- Fakulteten för lärande och samhälle, LS
- Odontologiska fakulteten, OD
- Fakulteten för teknik och samhälle, TS

En viss del av forskningsverksamheten koncentreras till och genomförs i fem för lärosätet gemensamma forskningscentrum².

Under årens lopp har lärosätet utvecklat en profil som kännetecknas av globalt engagemang, samhällsengagemang och ett flervetenskapligt och utmaningsbaserat förhållningssätt i utbildning, forskning och samverkan. Inkludering och breddat deltagande i högre utbildning är en viktig del av samhällsengagemanget och berikar den akademiska kulturens och lärandets mångfald. Kunskapsutveckling i utbildning och forskning sker ofta i samverkan med aktörer inom offentlig och idéburen sektor samt näringsliv. Olika former och metoder för deltagande, samskapande, samproduktion och lärande används inom både utbildning och forskning kring frågeställningar med utgångspunkt i viktiga och komplexa samhällsfrågor.

Strategi 2022 anger att Malmö universitet ska ha långsiktig, nationellt och internationellt framstående forskning som tillsammans med forskarutbildningen utgör en tredjedel av universitetets verksamhet. Forskning och forskarutbildning utgjorde 2017 en femtedel av verksamheten. Målsättningen i strategin innebär därför att antalet doktorander förväntas öka kraftigt (upp emot 50 %) under de kommande fem åren. Kvalitetsarbetet för utbildning på forskarnivå kommer därför att prioritera insatser som säkrar och utvecklar kvaliteten i en växande forskarutbildning. För utbildning på alla nivåer innebär ökningen av forskningsvolymen möjligheter till ökad forskningsanknytning och en ökad kompetensnivå hos den undervisande personalen.

Från högskola till universitet

Beslutet att Malmö högskola skulle bli universitet tillkännagavs i juni 2016. En universitetsansökan gjordes redan 2002 och förväntningar på att bli universitet har alltid funnits i Malmö. Det stod ganska tidigt klart att, även om det denna gång inte krävdes en formell ansökan, skulle den nya statusen innebära ett omfattande utvecklings- och förändringsarbete. Hösten 2016 lämnades ett underlag³ till regeringen i vilket lärosätets framväxt, nuläge och målbilden för det nya universitetet beskrevs.

Malmö universitet har en etablerad fakultetsorganisation samt ett centraliserat verksamhetsstöd. En övergång till universitet innebar inte någon större omorganisation, utan fokus kom att ligga på det nya uppdrag som universitetet fått i form av extra resurser till forskning och forskarutbildning. Med dessa förutsättningar och en ny ledning var det dock nödvändigt att ta fram en ny strategi för universitetet, *Strategi 2022*, i vilken riktningen för utvecklingen av universitetets första fem år skrivits fram.

I samband med detta förflyttades också frågan om ett enkelt namnbyte till frågor om hur medarbetare, studenter och doktorander ville att det nya universitetet ska gestaltas. Processen går inte att låsa fast vid ett specifikt datum (1 januari 2018) utan handlar mera om att ge sig ut på en förändringsresa där akademiska värden, kollegialitet och nytänkande ska paras ihop med värden som kännetecknar lärosätets identitet i landskapet för högre utbildning och forskning. I kölvattnet av detta förändras också arbetssätt och förhållningssätt till kvalitet i utbildning och forskning. Det innebär en omarbetning av samtliga centrala styrdokument såsom arbetsordning, anställningsordning och policyer av olika slag. För universitetet gav det ett unikt tillfälle att samtidigt jämställdhetsintegrera styrdokument och arbetssätt.

² [Forskningscentrum vid Malmö universitet](#). (webbsida)

³ [Fördjupat underlag inför universitetsstatus. Malmö universitet 2018. Mångfald, kreativitet och samhällsengagemang](#). Dnr LED 1.1-2016/641.

Förändringsresan när det gäller kvalitetsarbetet inom utbildning påbörjades redan i samband med UKÄ:s utbildningsutvärderingar 2011–2014 och interna utvärderingar av forskarutbildningsämnena 2013–2014. Processerna och utfallet av dessa utvärderingar visade på behov av ett mer systematiskt och gemensamt sätt att arbeta med kvalitet och ledde fram till universitetets nuvarande kvalitetsramverk för utbildning på grund- och avancerad nivå respektive forskarutbildning. Det fortsatta arbetet med ett sammanhållet kvalitetssystem som också inkluderar forskning är en naturlig fortsättning på denna utveckling.

Vägen fram till universitetsstatus har således varit kantad av utvecklingsarbete med kvalitet i fokus och har skapat en kvalitetskultur. Samtidigt har det också blivit tydligt att en sådan förändring tar många år. Kvalitetsarbete bygger på ständig utveckling och det ligger i sakens natur att aldrig bli färdig.

1 Styrning och organisation

1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.

och

1.2 Lärosätet har en beslutad kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är en del av den strategiska styrningen.

Malmö universitets kvalitetssystem utgår från *Strategi 2022*⁴. Universitetets vision är att bidra till ett hållbart och mer jämlikt samhälle genom forskningsbaserad kunskap, kritisk reflektion och handlingskraft. Alla verksamheter vid universitetet har ett gemensamt mål att bidra till hög kvalitet i utbildning och forskning där universitetet i samverkan med andra samhällsaktörer skapar, delar och sprider kunskap för att förstå, förklara och utveckla samhället. Strategin är konkret, användbar och utgår från verksamheten.

I *Strategi 2022* finns tre övergripande mål för utbildning och forskning.

- Långsiktig, nationellt och internationellt framstående forskning som tillsammans med forskarutbildningen utgör en tredjedel av universitetets verksamhet.
- Utbildning som är vetenskapligt förankrad både avseende pedagogik och ämnesinnehåll, vilket ger förutsättningar för inkluderande och studentaktivt, livslångt lärande.
- Sammanhållna, starka och gränsöverskridande internationella akademiska miljöer där utbildning, forskning och samverkan är integrerade.

I strategin presenteras också utvecklingsområden som på en övergripande nivå ska vara vägledande för kvalitetsutvecklingen av verksamheten de närmaste åren. Dessa mål och områden konkretiseras i ett kvalitetsramverk för utbildning på grund- och avancerad nivå genom ett antal övergripande kvalitetsprinciper inom utbildning, lärandemiljö samt lärar- och medarbetarkompetens. På motsvarande sätt konkretiseras strategin samt universitetets övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå⁵ i ett antal aspekter i ett kvalitetsramverk för forskarutbildning.

Utöver *Strategi 2022* bygger universitetets kvalitetssystem på Högskolelagen, Högskoleförordningen samt anvisningar och rekommendationer som formuleras av UKÄ samt av nationella och europeiska

---

⁴ [Strategi 2022](#). Dnr LED 1.2-2017/299.

⁵ [Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2016/460.

intresseorganisationer för kvalitetsfrågor inom högre utbildning⁶. Av särskild vikt för universitetets kvalitetssäkring är de standarder och riktlinjer för högre utbildning som formuleras i ESG⁷.

Universitetet har valt ett utbildningsnära kvalitetssäkringssystem och har därmed en decentraliserad organisation för sitt kvalitetsarbete. Det innebär att grunden för kvalitetsarbetet är det utbildningsnära kvalitetsarbetet vid institutioner och fakulteter. Här genomförs merparten av de kvalitetsutvecklande och kvalitetssäkrande aktiviteterna. Studenters och doktoranders delaktighet i kvalitetsarbetet är av stor betydelse för hög kvalitet i verksamheten. Genom omfattande samverkan med andra samhällsaktörer skapas en hög samhällsrelevans i både utbildning och forskning.

Vid institutioner och fakulteter sker t.ex. utveckling av nya kurser, program och forskarutbildningsämnen, kompetensförsörjning och tjänsteplanering för utbildningsverksamheten, introduktion till studierna, undervisning och examination. Här sker också vidareutveckling, och ibland initieras också avveckling av utbildningar, baserat på resultat som kvalitetssystemet genererar via kursvärderingar, enkäter och andra former av studentinflytande, kontinuerliga och systematiska genomlysningar, kollegiala granskningar, externa utvärderingar och samverkan med arbetslivsföreträdare. Vid institutioner och fakulteter görs också analyser, uppföljningar, återkoppling och säkring. Erfarenhetsutbyte sker i fakultetsstyrelser, ledningsgrupper, nämnder, kvalitetsdialoger, lärar-/handledarkollegier och forskargrupper.

Uppföljning och säkring görs också på universitetsgemensam nivå av att kvalitetssystemet säkerställer kvaliteten i utbildningarna. Det universitetsgemensamma stödet består av kvalitetsramverk, riktlinjer, administrativa system och personal. Universitetsstyrelsen och rektor ger ramar för verksamheten genom strategiska prioriteringar och resursfördelning.

Sammanhållet kvalitetssystem

År 2016 fattades ett rektorsbeslut om *Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå*⁸ och under 2018 beslutades *Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå*⁹. Ramverken är tydligt länkade till *Strategi 2022* och varandra. Ramverken värnar samtidigt om att tillvarata de olika utbildningsnivåernas särart. I mars 2018 inleddes arbetet med att ta fram och etablera ett ramverk för kvalitetsarbetet inom forskning som på ett tydligt sätt ska länkas till de andra ramverken.

Kvalitetskomponenterna i ramverken, deras länkning och periodicitet sammanfattas i figurerna nedan.

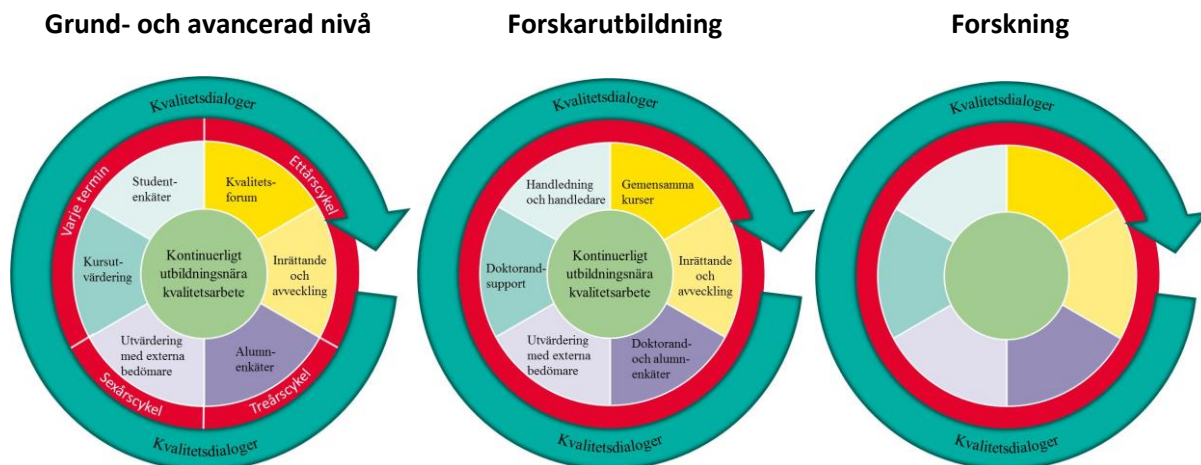
---

⁶ Sveriges förenade studentkårer (SFS), Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), European university association (EUA), European association for quality assurance in higher education (ENQA), European association of institutions in higher education (EURASHE), European students' union (ESU).

⁷ [Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning \(ESG\)](#).

⁸ [Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå](#). Dnr LED 1.3-2018/325. Reviderat 2018-06-04.

⁹ [Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2017/491.

Figur 1: Kvalitetskomponenter – länkning och periodicitet för grund- och avancerad nivå, forskarutbildning samt forskning. Kvalitetsramverket för forskning är under utformning.

Den gemensamma utvärderingscykeln, kvalitetsdialoger samt Kvalitetsforum beskrivs längre fram i detta bedömningsområde, medan beskrivning av övriga komponenter ges i de följande bedömningsområdena.

Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på grund- och avancerad nivå

Fakulteterna har möjlighet att utforma det utbildningsnära kvalitetsarbetet efter utbildningarnas särart och de vetenskapsområden som verksamheten omfattar. Fakulteterna har dock valt att organisera sitt kvalitetsarbete på i stort sett samma sätt även om de ibland använder olika benämningar för samma sak. Det kan också vara så att aktiviteter som på en fakultet sker på institutionsnivå på en annan fakultet hanteras på fakultetsnivå. Ofta är det antalet utbildningar vid fakulteten som är avgörande för på vilken nivå aktiviteterna organiseras. Det universitetsgemensamma ramverket anger att fakulteternas arbetsätt ska inkludera systematisk genomlysning av utbildning samt att uppföljning och återkoppling årligen ska genomföras i form av kvalitetsdialoger på institutions-, fakultets- och universitetsgemensam nivå.

Samtliga fakulteter har beslutade styrdokument för hur det utbildningsnära kvalitetsarbetet ska genomföras och följas upp.

- HS: *Strategi för kvalitetsarbete vid fakulteten hälsa och samhälle 2017-2022*¹⁰ med tillhörande handlingsplan.
- KS: *Kvalitetsarbete vid Fakulteten för kultur och samhälle inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå*¹¹.
- LS: *Modell för systematiskt utbildningsnära kvalitetsarbete vid LS*¹².
- OD: *Kvalitetsplan och Åtgärdsplan för kvalitetsarbete för utbildning på grund- och avancerad nivå*¹³.
- TS: *Kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Fakulteten för teknik och samhälle*¹⁴.

¹⁰ [Strategi för kvalitetsarbete vid fakulteten hälsa och samhälle 2017-2022](#). Dnr LED 1.3-2017/366, reviderad 2018-06-04.

¹¹ [Kvalitetsarbete vid Fakulteten för kultur och samhälle inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå](#). Dnr LED 1.4-2018/193.

¹² [Modell för systematiskt utbildningsnära kvalitetsarbete vid LS](#). Dnr UTB 3.1-2017/410.

¹³ [Kvalitetsplan och Åtgärdsplan för kvalitetsarbete för utbildning på grund- och avancerad nivå](#). Dnr LED 1.4-2018/230.

¹⁴ [Kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Fakulteten för teknik och samhälle](#). Dnr LED 1.4-2018/251.

Styrdokumenterna beskriver systematiken i vad som görs, hur det genomförs och följs upp samt vem som ansvarar för vad. Styrdokumenterna bygger i stor utsträckning på arbetssätt som varit i bruk under flera år. De revideras kontinuerligt utifrån erfarenheter från kvalitetsarbetet och för att harmonisera med universitetsgemensamma dokument.

Utöver det utbildningsnära kvalitetsarbetet innehåller ramverket följande kvalitetskomponenter för att utveckla och säkerställa kvaliteten i utbildningarna.

- Inrättande och avveckling av utbildningsprogram och huvudområde samt tillstånd att utfärda examen¹⁵
- Kursutvärdering¹⁶
- Student- och alumnenkäter¹⁷
- Regelbunden extern granskning¹⁸
- Kvalitetsdialog¹⁹
- Kvalitetsforum²⁰

Några av komponenterna är helt nya, till exempel Kvalitetsforum och regelbunden extern granskning. Andra har funnits sedan länge men form och ansvarsfördelning har nu reviderats, t.ex. kursutvärderingsprocessen, student- och alumnenkäter och kvalitetsdialoger. Planeringen för det fortsatta arbetet med de universitetsgemensamma delarna ser ut som följer.

- Ny struktur för kursutvärderingar har tagits fram. Fakulteternas lokala rutiner revideras efter hand.
- Student- och alumnenkäter, start 2018.
- Regelbunden extern granskning, start 2019 men med förberedande aktiviteter 2018, se figur 2 nedan.
- Kvalitetsforum, start hösten 2018.

Våren 2018 har vissa revideringar av det universitetsgemensamma ramverket genomförts för att göra detta följsamt mot *Strategi 2022*, att tydligare integrera perspektiven samverkan, likabehandling, hållbar utveckling, internationalisering och jämställdhet i kvalitetsarbetet, göra ändringar utifrån erfarenheter från implementeringen samt i högre grad relatera kvalitetssystemet till den strategiska styrningen.

Ramverk för kvalitetsarbete inom forskarutbildning

Fakulteterna har även här möjlighet att utforma kvalitetsarbetet på ett sätt som passar den egna verksamheten, men har valt att organisera kvalitetsarbetet på i stort sett samma sätt. Det kan dock vara så att aktiviteter som på en fakultet sker på institutionsnivå/ämnesnivå på en annan fakultet hanteras på fakultetsnivå. Fortlöpande kollegial granskning av doktorandernas arbeten och progression är kärnan i kvalitetssäkringen. Fakulteterna ska enligt ramverket bl.a. ha en transparent antagningsprocess, genomföra kollegial uppföljning av handledningens kvalitet samt ge kvinnor och män likvärdiga möjligheter att vara huvudhandledare.

Styrdokumenterna beskriver systematiken i vad som görs, hur det genomförs och följs upp samt vem som ansvarar för vad. Styrdokumenterna bygger i stor utsträckning på arbetssätt som varit i bruk under flera år. De kommer att revideras kontinuerligt utifrån erfarenheter från kvalitetsarbetet och för att harmonisera med universitetsgemensamma dokument.

¹⁵ [Inrättande och avveckling av utbildningsprogram och huvudområden samt tillstånd att utfärda examen på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/402.

¹⁶ [Kursutvärderingsprocessen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/123.

¹⁷ [Student- och alumnenkäter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå](#). Dnr LED 1.3-2018/121.

¹⁸ [Extern granskning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/122.

¹⁹ [Kvalitetsdialoger för utbildning på grundnivå och avancerad nivå](#). Dnr LED 1.3-2018/119.

²⁰ [Kvalitetsforum](#). Dnr LED 1.3-2018/120.

- HS: *Utbildningsnära kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå vid fakulteten Hälsa och samhälle*²¹.
- KS: *Kvalitetsarbete vid Fakulteten för kultur och samhälle inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå*²².
- LS: Fakulteten arbetar med ett styrdokument för forskarutbildning, vilket planeras bli klart under hösten 2018.
- OD: *Uppdragsbeskrivning för studierektor för forskarutbildningen*²³. Fakulteten arbetar med ett styrdokument för forskarutbildning, vilket planeras bli klart hösten 2018.
- TS: *Kvalitetsarbete vid Fakulteten för teknik och samhälle inom utbildning på forskarnivå*²⁴.

Förutom dessa styrdokument finns på samtliga fakulteter en studiehandbok för forskarutbildning²⁵.

Som stöd och komplement till det utbildningsnära kvalitetsarbetet finns ett universitetsgemensamt kvalitetsarbete. Det universitetsgemensamma kvalitetsarbetet har följande komponenter för att utveckla och säkerställa kvaliteten i forskarutbildningen:

- Prövning inför inrättande av ämnen på forskarnivå²⁶
- Regelbunden utvärdering av ämnen på forskarnivå
- Kvalitetsdialoger
- Utveckling av handledningen och handledarrollen²⁷
- Utveckling av universitetsgemensamma forskarutbildningskurser²⁸
- Doktorand- och alumnenkäter
- Identifiering av kvalitetsbrister via doktorandsupport²⁹

Med start 2018 implementeras återstående komponenter i kvalitetsramverket för forskarutbildning.

- Fakulteterna ska genomföra dialoger med handledare, lärare och doktorander läsåret 2018–2019.
- Under 2018 ska alla fakulteterna ta fram styrdokument för det utbildningsnära kvalitetsarbetet.
- Rutinerna för att inrätta nya ämnen kommer att användas för första gången 2018.
- Metoden för regelbunden utvärdering av forskarutbildningsämnen ska vidareutvecklas utifrån den interna utvärderingen 2013–2014, klar senast 2020.
- Doktorand- och handledarenkäter ska genomföras 2018 och alumnenkäter 2020.

Ramverk för kvalitetsarbete inom forskning

Rektor har gett rektorsrådet för forskarutbildnings- och forskningsfrågor i uppdrag att utveckla och implementera ett ramverk för kvalitetsarbete inom forskning och uppdraget ska rapporteras 2019³⁰.

²¹ [Utbildningsnära kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå vid fakulteten Hälsa och samhälle](#). Dnr LED 1.3-2018/371.

²² [Kvalitetsarbete vid Fakulteten för kultur och samhälle inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå](#). Dnr LED 1.4-2018/193.

²³ [Uppdragsbeskrivning för studierektor inom forskarutbildningen](#). Dnr HR 2.2.3-2017/1659.

²⁴ [Kvalitetsarbete vid Fakulteten för teknik och samhälle inom utbildning på forskarnivå](#). Dnr LED 1.4-2018/252.

²⁵ [Utbildning på forskarnivå vid Fakulteten för hälsa och samhälle. Studiehandbok](#). Dnr UTB 3.1-2017/112.; [Studiehandbok för utbildning på forskarnivå på Fakulteten för kultur och samhälle](#). Dnr UTB 3.1-2018/32.; [Studiehandbok – anvisningar och information. Utbildning på forskarnivå, Fakulteten för lärande och samhälle](#). Dnr UTB 3.1-2018/210.; [Studiehandbok för utbildning på forskarnivå Odontologiska fakulteten](#). Dnr UTB 3.1-2017/75.; [Studiehandbok för utbildning på forskarnivå vid Fakulteten för teknik och samhälle](#). Dnr UTB 3.1-2018/187.

²⁶ [Inrättande och avveckling av ämne på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2017/490.

²⁷ [Beslut Forskarutbildningsutskottet](#). Dnr Mahr 10-2013/638.; [Centrum för akademiskt lärarskap: administration av högskolegemensam utbildning för handledare på forskarnivå och gemensamma forskarutbildningskurser](#). Dnr FO 4.1-2016/106.

²⁸ *ibid.*

²⁹ [Malmö högskolas Doktorandsupport](#). Dnr LED 1.4-2017/426.

³⁰ [Ramverk för kvalitetsarbete inom forskning; uppdrag](#). Dnr LED 1.4-2018/176.

Som ett första steg i etableringen av ett komplett kvalitetsramverk för forskningen planeras utvärdering av forskningens kvalitet³¹ att genomföras 2019. Arbetet med att utforma metoden för utvärderingen har påbörjats under 2017–2018 genom kollegial dialog och i universitetets ledning. Den information som genereras i utvärderingen kommer att vara vägledande för den slutliga utformningen av kvalitetsramverket för forskningen. Utvärderingen av forskningens kvalitet och det framtida ramverket kommer också att inkludera den forskning som utförs inom forskarutbildningen.

Gemensam utvärderingscykel för utbildning och forskning

Samtliga egeninitierade utvärderingar 2019–2024³² inordnas i en sexårscykel. För utbildning på grund- och avancerad nivå utvärderas utbildningar som leder till yrkesexamen och/eller generell examen. Undantagna är de utbildningar som utvärderas av UKÄ under perioden. Utvärderingen av forskningen och forskarutbildningen ordnas så att den lärosätesövergripande utvärderingen av forskningens kvalitet genomförs 2019. Därefter utvärderas forskarutbildningsämnena fakultetsvis, med cirka en fakultet per år. De forskarutbildningsämnen som utvärderas av UKÄ under perioden ingår inte i utvärderingen, inte heller de ämnen som granskades 2017.

Under 2018 har 75 program/utbildningar på grund- och avancerad nivå, 12 forskarutbildningsämnen³³ samt universitetets samlade forskning schemalagts i en gemensam utvärderingscykel.

	VT19	HT19	VT20	HT20	VT21	HT21	VT22	HT22	VT23	HT23	VT24	HT24
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	5 program	7 program	4 program	11 program	4 program	4 program	11 program	2 program	9 program	7 program	6 program	5 program
Forskarutbildning			OD 1 ämne			KS 4 ämnen		HS 4 ämnen		LS 3 ämnen		
Forskning	Kvalitets- utvärdering											

Figur 2: Utvärderingscykel för utbildning och forskning.

Utvärderingscykeln ovan ger tillsammans med UKÄ:s utbildningsutvärderingar och tematiska utvärderingar en samlad bild av Malmö universitets utvärderingslandskap för kommande år. Innehållet i universitetets egna utvärderingar med externa granskare beskrivs under bedömningsområdena 3–6.

Kvalitetsdialoger – kvalitetssäkringsarbete och strategisk styrning

Uppföljning sker genom årliga fakultetsvisa kvalitetsdialoger mellan fakultetsledningarna och universitetsledningen. Dialoger för uppföljning av utbildningars kvalitet och institutioners kvalitetsarbete började användas i delar av organisationen 2013. De vidareutvecklades därefter till en av komponenterna inom kvalitetsramverket på grund- och avancerad nivå och testades i en pilot vid fakulteten KS under 2017. Utifrån erfarenheterna tog Utbildningsberedningen, UB, fram riktlinjer för kvalitetsdialoger för utbildning på grund- och avancerad nivå, vilka fastställdes av rektor i mars 2018. Kvalitetsdialogerna har därefter vidareutvecklats ytterligare och är nu samlade dialoger för samtliga utbildningsnivåer samt forskning³⁴.

³¹ [Fördjupat underlag inför universitetsstatus. Malmö universitet 2018. Mångfald, kreativitet och samhällsengagemang](#). Dnr LED 1.1-2016/641.

³² [Utvärderingscykel för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2019–2024](#). Dnr LED 1.4-2018/265.; [Utvärderingscykel för utbildning på forskarnivå 2020-2024](#). Dnr LED 1.4-2018/266.; [Fördjupat underlag inför universitetsstatus. Malmö universitet 2018. Mångfald, kreativitet och samhällsengagemang](#). Dnr LED 1.1-2016/641.

³³ Fakulteten TS enda forskarutbildningsämne, Datavetenskap, utvärderades av UKÄ 2017–2018. Fakulteten är därför undantagen granskning i denna cykel.

³⁴ [Inbjudan till universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018. Minnesanteckningar från universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018](#). Dnr LED 1.3-2018/290.

Komponenten kvalitetsdialog inkluderar förutom själva dialogen även förarbete med analys av underlag och efterarbete såsom genomförande och uppföljning av åtaganden. Underlag till dialogerna tas fram dels av fakulteterna, dels av verksamhetsstödet och består bl.a. av nyckeltal och olika uppföljningar från fakulteter och institutioner. Underlagen analyseras av fakulteterna, kårerna och universitetsledningen som alla föreslår punkter till dagordningen. Dessa bereds sedan av UB, Forskarutbildningsutskottet, FUU, och Forskningsberedningen. Rektor fastställer därefter den sammanhållna agendan för varje fakultet. Dialogerna dokumenteras i minnesanteckningar.

Vid höstens fakultetsvisa verksamhetsdialoger mellan universitetsledningen och respektive fakultetsledning, följs sedan upp att utfall och åtaganden från vårens kvalitetsdialoger har arbetats in i verksamhetsplaneringen (budget/resursfördelning, verksamhetsplaner och kompetensförsörjningsplanering) på institutions-, fakultets- och universitetsgemensam nivå inför kommande tre år.

Genom kvalitetsdialoger sker också uppföljning och återkoppling av det utbildningsnära kvalitetsarbetet på institutions- och fakultetsnivå. Fakulteterna beslutar hur dessa dialoger ska genomföras. För utbildningar på grund- och avancerad nivå ska fakultetsledningen genomföra dialoger med institutionerna/motsvarande. Inom forskarutbildningen ska fakulteterna genomföra dialoger med handledare och lärare inom forskarutbildningsämnen, liksom dialoger med doktoranderna.

Fakulteterna har kommit olika långt i detta arbete. Några fakulteter har genomfört kvalitetsdialoger mellan programledningar och institutionsledning respektive mellan institutionsledning och fakultetsledning sedan 2013-2014 (KS, TS), medan andra fakulteter genomför kvalitetsdialoger på fakultetsnivån första gången 2019 (HS, LS, OD).

Kvalitetsforum

Kvalitetsforum kommer att genomföras för första gången hösten 2018. Kvalitetsforum ska vara ett tillfälle då goda exempel bidrar till utvecklingen mot målen i *Strategi 2022*. Det är ett tillfälle för alla som är involverade i universitetets verksamhet, inklusive studenter och doktorander, att diskutera och utbyta erfarenheter och goda exempel om utbildningskvalitet och kvalitetsarbete. Teman tas fram utifrån vad som framkommit i kvalitetsdialogerna och i den sammanfattande rapport som följer på dem.

Processutveckling som stödjer kvalitetssäkringsarbetet

Inom universitetet används processinriktad verksamhetsutveckling sedan 2015 för att säkerställa att verksamhetens behov är i fokus vid utveckling av arbetsätt och stöd för utbildning och forskning. Processmetodik används för att skapa samarbete mellan olika delar i organisationen samt för att effektivisera verksamhetsstödet i syfte att frigöra tid för lärare och forskare. Flera av de processer som just nu utvecklas har koppling till kvalitetsarbetet.

Planera och följa upp verksamhet tillämpas sedan 2017. Målet är att ge personal- och budgetansvariga chefer goda förutsättningar för att leda utbildning och forskning genom att ha kontroll över verksamhetens mål, ekonomi och kvalitet. Denna process är central för universitetets kvalitetssystem genom att ge ramar för den strategiska styrningen och säkerställa långsiktighet och uppföljning. Den är också central i universitetets arbete med att jämställdhetsintegrera verksamheten.

Introducera student syftar till att säkerställa att alla studenter får en god och likvärdig introduktion till utbildningen, universitetet och studentlivet. Denna process tillämpas sedan 2016.

Säkerställa infrastruktur för utbildning har som mål att lärare och studenter ska uppleva att infrastrukturen stödjer dem i att uppnå lärandemålen i kursplanerna. Denna process tillämpas sedan 2018.

Stödja forskning, vars syfte är att stödja forskarna och frigöra forskningstid för dem, är etablerad sedan 2017.

Bedriva forskarutbildning är i en utvecklingsfas och syftar till att skapa goda förutsättningar för hög kvalitet och uppfyllelse av examensmålen i forskarutbildningen.

Utöver ovan uppräknade processer pågår också arbete med andra processer som indirekt stödjer och stärker kvalitetsarbetet inom utbildning och forskning. Exempel på sådana processer är:

- *Tjänsteplanera*
- *Rekrytera och introducera medarbetare.*

Slutsatser

Malmö universitet har ett sammanhållet kvalitetssystem som är uppbyggt för att både säkerställa och utveckla kvaliteten i utbildningarna. Universitetets kvalitetssystem är genom sitt fokus på utbildningsnära kvalitetsarbete ändamålsenligt och det relaterar tydligt till de fastställda målen i *Strategi 2022* och övriga styr- och policydokument vid universitetet. Genom processen *Planera och följa upp verksamhet* säkerställs att kvalitetssäkringen är en del av den strategiska styrningen.

Det fullt utbyggda kvalitetssystemet kommer att vara gemensamt för utbildning och forskning. Det befintliga kvalitetssystemet tar redan nu hänsyn till de olika vetenskapsområdenas kunskapsyn och särart, vilket är en *styrka*.

Det är en *styrka* att kvalitetssystemet är väl förankrat i det utbildningsnära kvalitetsarbetet och att det bygger på en utveckling av det kvalitetsarbete som i flera år har bedrivits på fakulteterna och institutionerna.

Kvalitetsdialoger och verksamhetsdialoger är centrala i universitetsledningens uppföljning av verksamheten. Eftersom renodlade kvalitetsdialoger är relativt nya i kvalitetssäkringssystemet är det ett *utvecklingsområde* att stärka kopplingen mellan verksamhets- och kvalitetsdialogerna.

1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.

Ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet tar sin utgångspunkt i lärosätets arbetsordning³⁵. Kopplat till denna finns rektors delegation till fakultetsstyrelser, dekaner, prorektor, universitetsdirektör och bibliotekschef³⁶. Utifrån att universitetet har valt en decentraliserad organisation för kvalitetsarbetet är en stor del av ansvaret för genomförande och kvalitetssäkring delegerat till fakulteterna. Befogenheter och ansvar följs åt för att ge en ändamålsenlig ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.

Malmö universitets högsta beslutande organ är universitetsstyrelsen³⁷. Universitetets verkställande ledning, tillika myndighetschef, är rektor. Prorektor är rektors ställföreträdare. Därtill finns vicerektorer för samverkan och innovation, för globalt engagemang och utmaningsbaserat lärande samt för samhällsutmaningar. Rektor har det övergripande ansvaret för verksamhetens utveckling. Rektor har två rådgivande grupper: ledningsgruppen och rektorsgruppen. I ledningsgruppen ingår: rektor, prorektor, de fem dekanerna, vicerektorer, universitetsdirektör, biträdande universitetsdirektör, bibliotekschef samt student- och doktorandrepresentanter. Rektorsgruppen består av: rektor, prorektor, vicerektorer, universitetsdirektör samt biträdande universitetsdirektör.

³⁵ [Arbetsordning vid Malmö universitet](#). Dnr Mahr 12-2012/530.

³⁶ [Rektors delegation vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.5-2017/38. Reviderat 2018-05-28.

³⁷ [Organisationsschema Malmö universitet](#). Från årsredovisningen för 2017.

Tre universitetsgemensamma organ bereder frågor som beslutas av rektor eller universitetsstyrelsen.

- Utbildningsberedningen, UB, med Programutskottet
- Forskningsberedningen, med Forskarutbildningsutskottet, FUU
- Samverkansberedningen

UB ansvarar för samordning mellan det utbildningsnära och det universitetsgemensamma kvalitetsarbetet vad gäller utbildning på grund- och avancerad nivå. UB leds av prorektor och har representanter från samtliga fakulteter, gemensamt verksamhetsstöd, Biblioteket, studentkårerna och Centrum för akademiskt lärarskap, AKL.

FUU ansvarar för samordning mellan det utbildningsnära och det universitetsgemensamma kvalitetsarbetet inom forskarutbildning. FUU leds av rektorsråd för forskarutbildning och forskningsfrågor, och har representanter från samtliga fakulteter, gemensamt verksamhetsstöd, Biblioteket, Doktorandkåren och AKL.

Samverkansberedningen bereder universitetsgemensamma samverkansfrågor som främjar och stimulerar samverkan med externa aktörer och det omgivande samhället.

Universitetsdirektören ansvarar för universitetets hela verksamhetsstöd, som stödjer universitetets styrelse, rektor, fakulteter och verksamheten i övrigt att bedriva utbildning och forskning.

I de universitetsgemensamma kvalitetsramverken konkretiseras ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet. I riktlinjerna för komponenterna i ramverken finns en tydlig ansvarsfördelning både vad gäller organisationsnivå och fördelning mellan utbildningsverksamhet och det gemensamma verksamhetsstödet.

Ansvar för det utbildningsnära kvalitetsarbetet är delegerat från rektor till dekaner och fakultetsstyrelser. Fakultetsstyrelsernas uppgift är att följa upp fakultetens utveckling avseende kvalitet i utbildning, forskning och samverkan, föreslå rektor inrättande och avveckling av utbildning på samtliga nivåer samt att fastställa allmän studieplan för forskarutbildningsämnen. I övriga frågor är de rådgivande till dekan. Dekan har det övergripande ansvaret för inriktning och kvalitet på fakultetens utbildnings- och forskningsverksamhet inklusive genomförandet av utbildning samt för samverkan med näringsliv och samhälle.

Ansvarsfördelningen för det utbildningsnära kvalitetsarbetet regleras inom respektive fakultet genom vidaredelegationer från dekan³⁸. Vid samtliga fakulteter finns dekans ledningsgrupp, utbildningsnämnd, forsknings- och forskarutbildningsnämnd samt anställningsnämnd som samtliga är beredande och rådgivande till dekan, prodekan, vicedekan eller fakultetsstyrelse. Prefekt ska inom sin delegation ansvara för att utbildning och forskning av hög kvalitet bedrivs inom sitt ansvarsområde.

Ansvar förtydligas ytterligare i fakulteternas styrdokument för det utbildningsnära kvalitetsarbetet, se Styrning och organisation 1.1–2, samt i a) specifika uppdragsbeskrivningar, t.ex. för program- respektive kursansvariga på grund- och avancerad nivå och studierektor inom forskarutbildning, b) särskilda riktlinjer, t.ex. för kursnämnder avseende grund- och avancerad nivå samt handledare inom forskarutbildning, och vid några fakulteter c) lokala arbetsordningar. Alla program har t.ex. en programansvarig som ansvarar för koordinering av kvalitetsarbetet inom programmet. Vid flera fakulteter

---

³⁸ [Besluts- och delegationsordning vid fakulteten för Hälsa och samhälle](#). Dnr LED 1.3-2018/391.; [Delegationer vid Fakulteten för kultur och samhälle](#). Dnr LED 1.3-2018/11.; [Delegationer vid Fakulteten för teknik och samhälle](#). Dnr LED 1.3-2017/539.; [Delegationslista för Odontologiska fakulteten](#). Fakultetsstyrelsebeslut 2012-04-17, 14 §. Revidering av dokumentet pågår.; [Beslutsordning vid Fakulteten för lärande och samhälle](#). Dnr LED 1.3-2016/306.

är styrdokumenterna för kvalitetsarbetet strukturerade just efter ansvarsfördelningen för att ge en tydlig bild och göra den lättillgänglig för alla medarbetare. Styrdokumenterna är publicerade på universitetets webb.

Universitetsledningen följer vid de årliga kvalitetsdialogerna upp att det utbildningsnära kvalitetsarbetet är ändamålsenligt och att utbildningskvaliteten utvecklas i linje med nationella och universitetsspecifika mål.

Mer detaljerad beskrivning av ansvarsfördelningen avseende utformning, utveckling, inrättande och nedläggning av utbildningar finns under Utformning, genomförande och resultat 3.1.

För att säkerställa att ansvarsfördelningen är känd för alla berörda medarbetare kommuniceras denna i organisationen. Vid fakulteten KS har t.ex. alla institutioner varje termin utbildning för kursansvariga kring vad uppdraget innebär. Andra fakulteter, t.ex. HS, har identifierat motsvarande behov och planerar för liknande utbildningsinsatser.

Som ett led i universitetsblivandet revideras arbetsordningen under 2018, vilket kommer att medföra att delegationer och ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet kommer att behöva justeras.

Slutsatser

Arbetsordning, delegationsordning, de universitetsgemensamma ramverken och riktlinjer för ramverkens kvalitetskomponenter tillsammans med fakulteternas styrdokument ger en tydlig ansvarsfördelning för säkerställande av kvalitet i utbildningarna. Det är en *styrka* att ansvarsfördelningen är tydligt definierad och ändamålsenlig.

Universitetets kvalitetsarbete är decentraliserat och omfattar därmed många medarbetare vilket innebär att universitetet kontinuerligt behöver arbeta med att informera och utbilda om ansvarsfördelningen. Vissa fakulteter gör detta systematiskt redan idag vilket är en *styrka* medan det för andra fakulteter är ett *utvecklingsområde*.

1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

Malmö universitets kvalitetssystem ska vila på en kvalitetskultur som kännetecknas av dialog, ansvarstagande och engagemang bland studenter, lärare och övriga medarbetare samt samverkan med externa avnämare. I *Strategi 2022* poängteras även att principer för kollegialitet ska prägla universitetskulturen där kunskapsutveckling och kunskapsprövning står i fokus. Universitetet ska ha en bred och inkluderande syn på kollegialitet där alla medarbetares och studenters kunskap tas tillvara på bästa sätt. Detta konkretiseras på flera sätt i kvalitetssystemet, bl.a. genom att alla processer och riktlinjer för komponenterna i kvalitetsramverken beskriver systematiska arbetssätt för att skapa delaktighet, engagemang och ansvar hos studenter och olika personalgrupper.

Återkoppling är betydelsefullt för att skapa engagemang och ansvar. Riktlinjerna för kursutvärderingar beskriver t.ex. universitetets systematiska process för återkoppling till studenter som gjort kursvärderingen samt återkoppling till studenter på kommande kurser.

Studenter och doktorander uppmuntras att vara delaktiga och engagera sig i kvalitetsarbetet främst på två sätt. Det första är genom representation i beredande och beslutande organ, både i det universitetsgemensamma och i det utbildningsnära kvalitetsarbetet. Det andra är genom kursvärderingar, enkäter samt i kontinuerlig dialog i undervisningssituationer, se Student- och doktorandperspektiv. För studenter på grund- och avancerad nivå genomförs fr.o.m. hösten 2018 systematiskt startenkäter och

exitenkäter vid programstart respektive sista terminen på utbildningen. Doktorander deltar vart fjärde år i en doktorandenkät där deras erfarenheter och behov av stöd följs upp.

Inom det utbildningsnära kvalitetsarbetet finns inom alla fakulteter systematiska processer för att säkerställa att lärare, teknisk/administrativ personal, studenter och doktorander är delaktiga, kan känna engagemang och tar ansvar. Formerna för detta kan vara skiftande, vilket framgår av fakulteternas styrdokument för kvalitetsarbetet, se bedömningsgrunder 1.1–2. Inom grund- och avancerad nivå kan nämnas: utbildningsnämnder, programråd, programnämnder, kursnämnder, VFU-råd³⁹, programdialoger, lärarlag samt kvalitetsdialoger mellan fakultetsledning och institutioner. Precis som övriga delar av kvalitetssystemet utvecklas systematiken kring delaktighet ständigt. På fakulteten KS har t.ex. två av institutionerna 2017 utökat sina kursnämnder så att varje program numera har en lärarrepresentant i dessa nämnder, vilket uppmuntrar kunskapsdelning, engagemang, delaktighet och sprider ansvaret till flera personer så att inte kunskaper och kompetenser stannar inom en snäv krets.

Inom forskarutbildningen samlas t.ex. handledare regelbundet i handledarkollegier, som kan vara fakultets- eller institutionsgemensamma. De är arenor för erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan t.ex. handledarna och studierektorerna för forskarutbildningen. Här diskuteras kontinuerligt en rad olika kvalitetsfrågor som rör handledning, antagningar, progression och stöd. Doktorander är också representerade i handledarkollegierna och ofta ingår inte bara aktiva handledare utan även andra lärare/forskare med handledarkompetens i syfte att öka erfarenhets- och kunskapsutbytet och därigenom uppmuntra till delaktighet, engagemang och ansvar.

Doktoranders delaktighet och engagemang grundar sig i hög grad på ansvaret för det egna forskningsprojektet. Doktoranden ska årligen uppdatera sin individuella studieplan, ISP. Utifrån ISP:en sker uppföljning av doktorandens progression och måluppfyllelse genom samtal mellan doktorand, handledare och examinator, vilket skapar delaktighet, engagemang och ansvar hos berörda parter.

Vid Malmö universitet finns även ett avtal om facklig samverkan⁴⁰ mellan chefer och medarbetare samt mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer. Avtalet ger förutsättningar för att ge alla medarbetare delaktighet, inflytande och utveckling i det dagliga arbetet. Genom samverkansavtalet formaliseras tre forum för medarbetarnas medbestämmande: Medarbetarsamtalet mellan chef och medarbetare, arbetsplatsträffen samt de universitets- respektive fakultetsgemensamma samverkansgrupperna där arbetsgivare och fackliga representanter möts.

Slutsatser

Universitetet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

Stora delar av universitetets kvalitetssystem, främst det utbildningsnära kvalitetsarbetet, har under många år successivt vuxit fram utifrån institutionernas och fakulteternas arbete samt verksamhetens behov, vilket gör att det finns ett engagemang och ett kollektivt ägarskap på ett sätt som det sannolikt inte hade gjort om kvalitetssystemet från början hade formulerats på universitetsgemensam nivå.

Det är en styrka att det utbildningsnära kvalitetsarbetet vid universitetet är så väl förankrat på institutionerna och fakulteterna. Det ger möjligheter till delaktighet, engagemang och ansvarstagande för kvalitetsarbetet – möjligheter som lärare och övrig personal också tar.

---

³⁹ VFU = verksamhetsförlagd utbildning.

⁴⁰ [Samverkansavtal för Malmö högskola](#). Dnr Mahr 19-2012/488.

1.5 *Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.*

Vid Malmö universitet är kvalitetsarbetet och den *strategiska styrningen* integrerade i kvalitetssystemet. Kvalitetsdialogerna är universitetets primära metod för att sammanlänka resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet med den strategiska styrningen. Genom de årliga kvalitetsdialogerna samt verksamhetsdialogerna säkras att resultat och slutsatser som genereras av kvalitetsramverkens komponenter och aktiviteter integreras i den strategiska styrningen och verksamhetsplaneringen, se bedömningsgrunder 1.1–2.

Det systematiska arbetet med kursutvärderingar är ett exempel på hur resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet tas tillvara i *kvalitetsarbetet*, se exempel under Student- och doktorandperspektiv. På flera fakulteter kompletteras kursutvärderingar med regelbundna programråd, där programledare, lärare som undervisar på programmet innevarande termin samt studentrepresentanter träffas för att diskutera vad som fungerar bra och mindre bra med terminens kurser och vad som behöver utvecklas. På fakulteten HS finns också exempel på hur en pilotutvärdering med externa granskare 2017 lett till förbättringar inom *Socionomprogrammet* vad gäller progression inom forskningsmetodik och vetenskapsteori, förberedelser för framtida yrkesutövning samt synliggörande av den konstruktiva länkningen i kursplaner. Andra exempel på hur resultat som genereras av kvalitetssystemet tas tillvara i kvalitetsarbetet är åtgärder efter årliga analyser av nyckeltal samt systematiska student- och alumnenkäter.

Utvecklingen av *kvalitetssystemet* angår hela universitetet. De organ som universitetet har för utbildningsfrågor är naven i utvecklingen av universitetets kvalitetssystem. På universitetsgemensam nivå finns UB och FUU. På fakultetsnivån utgör utbildningsnämnderna respektive forsknings- och forskarutbildningsnämnderna sådana nav, men andra forum finns också. Fakulteterna följer systematiskt upp arbetssätten och formerna för kvalitetsutveckling för att säkerställa att arbetet sker i linje med fakultetens styrdokument och att kvalitetssystemet ständigt utvecklas utifrån resultat och erfarenheter. Vid fakulteterna KS och TS sker detta dels vid programspecifika dialoger på grund- och avancerad nivå, dels vid kvalitetsdialoger mellan institutions- och fakultetsledning. Några exempel från det senaste året på hur resultat tagits tillvara är fakulteten KS som har vidareutvecklat former för hur fristående kurser inkluderas i kvalitetsarbetet och förbättrat studentinflytande genom större flexibilitet vad gäller mötesspråk.

Kvalitetsramverkens komponenter och ramverken i sin helhet utvärderas regelbundet av UB och FUU samt revideras vid behov för att säkerställa att de är ändamålsenliga och utvecklande. Ramverket för grund- och avancerad nivå har under våren 2018 genomgått en mindre uppdatering, se ovan bedömningsgrunder 1.1–2.

Den nuvarande utformningen av ramverket för forskarutbildning är ett resultat av tidigare kvalitetsarbete. Resultaten av en intern utvärdering 2013–2014⁴¹ ledde bl.a. till de dialoger som fakulteterna numera håller med doktoranderna. Rekommendationen att stärka professionaliseringen av handledarrollen ledde till att utveckling av handledningen och handledarrollen är en komponent i det universitetsgemensamma kvalitetsramverket.

På fakultetsnivå har uppföljning av KS kvalitetssystem för forskarutbildning bl.a. lett till ett utökat uppdrag för studierektor för forskarutbildningen och förtydligande av rutiner för utlysning och antagning av doktorander.

---

⁴¹ [Intern utvärdering av utbildning på forskarnivå vid Malmö högskola – statusrapport och erfarenheter](#). Dnr Mahr 68-2014/99.

Slutsatser

Utvärdering sker systematiskt och det finns många exempel på hur resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utveckling av kvalitetssystemet.

Universitetets arbetsätt med ett nära samarbete mellan kvalitetsarbetet och den strategiska styrningen är en styrka. Genom att utveckla processen *Planera och följa upp verksamhet* samtidigt med kvalitetsramverken har universitetet säkerställt att det finns goda förutsättningar för att information som genereras i kvalitetsarbetet kan tas om hand i den strategiska styrningen.

1.6 *Den information som genereras av kvalitetssystemet kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.*

Den information som genereras av kvalitetssystemet (bedömningsgrund 1.6) sammanfaller till stora delar med åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna (bedömningsgrund 3.7). Båda bedömningsgrunderna handlar om att kommunicera på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter. Universitetet har därför valt att samla svaret avseende dessa bedömningsgrunder här under Styrning och organisation.

Universitetet har i princip tre huvudgrupper av intressenter för sin kommunikation kring kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildningarna. Det är studenter och doktorander, medarbetare i organisationen samt externa intressenter. Kommunikationen bygger därför på flera olika kanaler och arenor, beroende på vad som behöver kommuniceras och vilken form av kommunikation som eftersträvas.

Universitetets webbplats är navet för information och kommunikation när det gäller kvalitetssystemet. Det pågår för närvarande en översyn och omarbeting av universitetets webb för att skapa en ändamålsenlig struktur, ett intressant innehåll och god sökbarhet.

Studenterna nås främst genom universitetets lärplattform för kommunikation som är knuten till deras specifika program och kurser. Via programråd kommuniceras också åtgärder och annan information som genereras av kvalitetssystemet till studenterna.

Kursrapporter har hittills kommunicerats via lärplattformen och endast i vissa fall publicerats på universitetets webb. De nya riktlinjerna för kursutvärderingar anger emellertid att kursrapporter alltid ska publiceras på webben. Att göra kursrapporterna tillgängliga genom publicering på webben sammanfaller med UKÄ:s rekommendation till lärosätet från piloten om regeltillämpning⁴². Publicering på en allmänt tillgänglig webbsida ger relevanta intressenter, såsom nuvarande och presumtiva studenter och doktorander, medarbetare, potentiella kandidater för anställningar vid Malmö universitet, personer från näringsliv, offentlig och idéburen sektor, branschorganisationer samt samverkanspartner en möjlighet att följa kvalitetsutvecklingen och kvalitetssäkringen av universitetets utbildningar.

Resultaten från kursutvärderingar kommuniceras även till program-/utbildningsansvariga, lärarlag, ämnesföreträdare och institutionsledning och får på så sätt en spridning inom organisationen. För forskarutbildning sker återkoppling till doktorander och handledarkollegier. Summeringar av resultat och erfarenheter kommuniceras till utbildningsnämnd respektive forsknings- och forskarutbildningsnämnd på fakulteterna och förs sedan vidare till UB respektive FUU. Goda exempel sprids mellan kursansvariga inom och mellan program/handledarkollegier. Vid t.ex. fakulteterna HS och OD anordnar

---

⁴² [Tillsyn av regeltillämpningen på Malmö högskola. Pilotstudie](#). UKÄ Rapport 2017:14.

utbildningsnämnderna varje termin utbildningsdagar. Ytterligare möjlighet till att sprida goda exempel kommer att ges vid det universitetsgemensamma Kvalitetsforum.

Student- och doktorandkårerna är viktiga samarbetspartners i arbetet med att nå ut till studenter och doktorander. I enlighet med universitetets studentinflytandepolicy⁴³ bereds studentkårerna plats i beredande och beslutande organ där frågor som är av betydelse för utbildningen eller deras situation behandlas. Det gäller även tillfälliga arbetsgrupper, utredningar etc. Genom att studenter och doktorander bereds plats i dessa sammanhang skapas en direkt möjlighet att kommunicera avslutade, pågående och planerade åtgärder vad gäller utbildningar och studenternas situation. Se även Student- och doktorandperspektiv.

I bl.a. utbildningsnämnder, handledarkollegier samt forsknings- och forskarutbildningsnämnder sker planering och uppföljning av åtgärder föranledda av kvalitetsarbetet. Protokoll/minnesanteckningar från möten i dessa forum sprids till berörda medarbetare via e-post och molntjänster. Minnesanteckningar från nämnderna publiceras också på webben. Kommunikation med medarbetare sker genom flera olika kanaler och arenor. Arbetsplatsträffar används ofta för kommunikation från institutions- och fakultetsledningen till enhetens medarbetare.

Vid kvalitetsdialoger på institutions-, fakultets- och universitetsgemensam nivå sker också planering och uppföljning av kvalitetshöjande åtgärder och förutom det muntliga erfarenhetsutbyte som sker vid själva dialogerna sammanfattas dessa i minnesanteckningar/rapport som publiceras på universitetets webbplats och distribueras till berörda medarbetare. Kvalitetsdialogerna är ett ändamålsenligt sätt att säkerställa att olika organisationsnivåer har samma information om möjligheter, brister och åtgärder för att utveckla utbildningarna, d.v.s. information som genereras av kvalitetssystemet.

När universitetets utvärderingar med externa bedömare kommer igång 2019 avseende utbildning på grund- och avancerad nivå, kommer bedömargruppens slutliga yttrande att överlämnas till ansvarig fakultetsstyrelse och publiceras på webben. De åtgärder som planeras kommer också att finnas tillgängliga. Motsvarande gäller vid extern utvärdering av forskarutbildning.

Fakultetsstyrelserna har externa ledamöter, lärarrepresentanter samt student- och doktorandrepresentanter. De hålls informerade om kvalitetsarbetets resultat eftersom de har ett övergripande ansvar för att följa upp fakultetens utveckling med avseende på kvalitet i utbildning, forskning och samverkan.

Beslut som fattas av rektor läggs alltid ut på universitetets öppna medarbetarsidor på webben⁴⁴. Särskilt intressanta beslut kommuniceras också på andra sätt, så som i nyhetsbrev eller informationsartiklar, vilka kan rikta sig både inom och utom universitetet. De tre fakulteter som har dekans beslutsmöten (KS, OD, TS) kommunicerar beslutslistor på webben.

I referensgrupper, t.ex. branschråd och utvecklingsråd, sker kommunikation med representanter från näringsliv, offentlig och idéburen sektor samt branschorganisationer. Minnesanteckningar sprids till deltagarna samt inom organisationen t.ex. till utbildningsnämnder.

Genom deltagande i olika samrådsorgan förs diskussioner kring utbildning, forskning och samverkan mellan olika aktörer, bl.a. med syftet att öka kvaliteten i VFU. Det sker också ett motsvarande informations- och erfarenhetsutbyte i samverkansråd med parter där universitetet har avtal om samverkan, exempelvis Malmö stad, Polisen i Malmö, Region Skåne, vårdgivare inom tandvård, partnerskolor samt övningsskolor och övningsförskolor.

---

⁴³ [Policy för studentinflytande](#). Dnr LED 1.3-2018/247.

⁴⁴ [Rektors beslutsmöte](#). (webbsida)

Universitetsledningen har regelbundna möten med ledningarna för Malmö stad och Region Skåne för att diskutera kompetensförsörjning, samverkan inom VFU, frågor om Malmö som studentstad, forskarskolor m.m.

Informations- och erfarenhetsutbyte sker också mellan undervisande personal på olika lärosäten. Prefekten vid Institutionen för vårdvetenskap har exempelvis ett uppdrag från Lärosäten Syds⁴⁵ prorektorsgrupp att sammankalla prefekter från de fem lärosäten som ingår i Lärosäten Syd. Ett av syftena med dessa möten är att utbyta erfarenheter och gemensamt arbeta för en ökad kvalitet i utbildningarna, både vad gäller teoretisk kunskap och praktiska frågor såsom VFU. Fakulteten LS har liknande informations- och erfarenhetsutbyte med andra lärarutbildare och fakulteten OD med övriga akademiska tandvårdsutbildare inom ramen för Forum för odontologisk grundutbildning.

Slutsatser

Det finns systematiska processer för att säkerställa att information som genereras av kvalitetssystemet och vilka åtgärder som planeras eller genomförts kommuniceras med relevanta intressenter samt får spridning inom organisationen.

Universitet använder många kanaler och arenor för att på ett ändamålsenligt sätt kommunicera denna information, vilket är en *styrka*.

Det pågår för närvarande en översyn och omarbetning av universitetets webbplats för att skapa en ändamålsenlig struktur, ett intressant innehåll och god sökbarhet. I det arbetet finns många *utvecklingsområden* för att svara upp mot verksamhetens behov.

---

⁴⁵ Lärosäten Syd är ett nätverk mellan Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad, Lunds universitet, Malmö universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (Alnarp).

Bedömningsområde: Förutsättningar

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätet genom sitt kvalitetsarbete följer upp, vidtar åtgärder och utvecklar förutsättningarna för utbildningens genomförande och studenternas och doktorandernas lärande.

Lärosätet ska säkerställa att det finns goda möjligheter för undervisande personal att vidareutvecklas såväl pedagogiskt som inom sina ämnesområden. Vidare säkerställer lärosätet att den undervisande personalen har såväl vetenskaplig/konstnärlig som pedagogisk och professionsinriktad kompetens som motsvarar utbildningsverksamhetens behov. Med hjälp av information som kvalitetssystemet genererar identifierar lärosätet behov av kompetensutveckling hos personalen.

Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar personalens kompetens.

Lärosätet säkerställer en ändamålsenlig miljö innefattande infrastruktur (exempelvis undervisningslokaler, informationstekniska resurser, laborativa förhållanden och verkstäder) och studentstöd (exempelvis studenthälsa och studie- och karriärvägledning) vid lärosätet. Genom kvalitetssystemet säkras lärosätet att de har tillräckliga läranderesurser (exempelvis språkverkstad och handledaresurser i verksamhetsförlagd utbildning). Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet utvecklingsbehov av miljöerna och stödtjänsterna (infrastruktur/läranderesurser) så att de stödjer studenterna och doktoranderna i att uppnå förväntade studieresultat.

Lärosätet samlar systematiskt in information om studenternas och doktorandernas studiesituation samt använder informationen för att kontinuerligt utveckla miljön.

Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet utvecklingsbehov och förbättrar förutsättningarna för utbildningarna. Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar kontinuerligt förutsättningarna för utbildningarna. Åtgärder som planeras eller genomförs kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Bedömningsgrunder:

Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

Lärosätet tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

Lärosätet säkerställer att infrastruktur och studentstöd är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande.

Lärosätet säkerställer att det finns tillräckliga läranderesurser och att dessa används på ett effektivt sätt.

Vägledning till lärosätet:

Visa hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete uppfyller bedömningsgrunderna inom området, bland annat genom att beskriva rutiner och processer som bidrar till detta. Beskrivningen kan även innehålla mål och strategier som har ställts upp i förhållande till bedömningsområdet och bedömningsgrunderna. I det kan ingå hur lärosätet säkerställer att dessa mål uppnås, hur det avgörs om målen har uppnåtts och vad lärosätet vidtar för åtgärder om målen inte har uppnåtts. Visa även hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete identifierar utvecklingsområden.

Om det finns en skillnad i hur kvalitetsarbetet bedrivs mellan olika delar av lärosätet eller mellan olika typer av utbildningar ska dessa skillnader beskrivas. Vid behov, hänvisa till policyer, rutiner och processer som beskrivs i samband med bedömningsområdet ”styrning och organisation”.

Förutom det som kommer fram kopplat till bedömningsgrunderna kan lärosätet lyfta andra frågor som är viktiga för den systematiska utvecklingen av kvalitetsarbetet inom det här bedömningsområdet.

Ge belägg för att kvalitetsarbetet är välfungerande, effektivt och att det utvecklas systematiskt utifrån information som genereras inom kvalitetssystemet inom det här bedömningsområdet.

Lärosätets redogörelse:

2 Förutsättningar

2.1 *Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.*

Det utbildningsnära kvalitetsarbetet ger många tillfällen att samla in information om utbildningsverksamhetens nuvarande och framtida behov av lärarkompetens för att säkerställa att studenterna får förutsättningar att nå examensmålen. Det sker t.ex. via kursutvärderingar, student- och doktorandenkäter, kontinuerliga genomlysningar av utbildningarna, referensgrupper, programråd och programdialoger. I de årliga programdialogerna mellan programansvarig och institutionsledning som fakulteterna KS och TS genomför är t.ex. bemanning och resurser en central punkt på agendan. Fakulteten OD genomför regelbundet en omvärldsanalys med lokalt, nationellt och internationellt perspektiv samt med ett tidsperspektiv om 5 och 10 år i samband med inventering av den samlade kompetensen.

Medarbetarsamtal ger också prefekterna en samlad bild av befintlig kompetens och hur denna relaterar till utbildningsverksamhetens nuvarande och kommande behov. Utifrån institutioners och fakulteters analyser av utbildningsverksamhetens behov vidtas relevanta åtgärder, t.ex. kompetensutveckling och nyrekrytering av undervisande personal.

Det samlade behovet av insatser för att öka kompetensen ska föras in i institutionens treåriga kompetensförsörjningsplan, vilken samspelar med institutionens treåriga verksamhetsplan och budget, se Styrning och organisation 1.1–2. Kompetensförsörjningsplaneringen ska säkerställa att institutionen kan bedriva sin verksamhet i linje med verksamhetsplanen och nå de mål som sätts upp i denna. I kompetensförsörjningsplanen synliggörs också jämställdhetsaspekter genom att antalet kvinnor och män för olika akademiska anställningar anges. Kompetensförsörjningsplanerna följs upp vid de årliga verksamhetsdialogerna, se Styrning och organisation 1.1–2, mellan fakulteten och universitetsledningen.

Vid fakulteten LS stärks systematiken genom att även på fakultetsnivå säkerställa lärarkompetensen i utbildningarna genom en årlig uppföljning av lärarnas vetenskapliga, professionsrelevanta och högskolepedagogiska kompetens. Uppföljningen baseras på underlag från bl.a. prefekter, programnämndsordförande och utbildningschef. Efter analys av behovet av kompetensutveckling fastställs årets teman för fakultetens obligatoriska, gemensamma utbildningsdagar.

Vid rekrytering av undervisande personal ska kravprofil fastställas, vilket görs i ett nära samarbete mellan prefekt, dekan och HR-specialist. Universitetet har processer som inkluderar beredning i anställningsnämnd och sakkunnigförfarande för att säkerställa att vetenskaplig/konstnärlig och pedagogisk

skicklighet ägnas samma omsorg vid rekrytering av undervisande personal. För nyrekrytering av undervisande personal finns t.ex. fastställda riktlinjer⁴⁶. Både kvinnor och män ska finnas bland de som bedömer de sökandes skicklighet. De påpekanden som universitetet fick vid UKÄ:s *Tillsyn av regeltillämpningen vid Malmö högskola*⁴⁷ har åtgärdats och ny anställningsordning beslutades 2017. En ny översyn pågår, främst för anpassning till andra strategiska dokument, och beräknas bli klar i december 2018.

Säkerställande av att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov sker också vid prövning inför inrättande av ny utbildning på grund- och avancerad nivå. I ansökan ska fakulteten redovisa vilka de tänkta lärarna är och vilken kompetens de har. Fakulteten ska också beskriva och motivera att lärarnas kompetens är tillräcklig och står i proportion till utbildningens planerade undervisning, handledning och examination.

Vid inrättande av ämne på forskarnivå bedöms den tilltänkta handledargruppens vetenskapliga och pedagogiska kompetens samt handlednings- och forskningserfarenhet. Handledargruppens kritiska massa och hållbarhet på sikt ska ingå i bedömningen.

Motsvarande bedömning av lärarnas kompetens och kritiska massa kommer att göras vid regelbunden extern utvärdering av program och ämnen för att följa upp att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningarnas behov.

Åtgärder som planeras eller har vidtagits kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter i enlighet med universitetets rutiner och processer, se Styrning och organisation 1.6.

Slutsatser

Malmö universitet följer på institutions-, fakultets- och universitetsgemensam nivå systematiskt upp, utvärderar och säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov för att därigenom säkerställa att studenterna får förutsättningar att nå examensmålen.

Universitetets fokus på det utbildningsnära kvalitetsarbetet ger många olika verktyg för att inventera och följa upp behoven för utbildningsverksamheten. Tillsammans ger de universitetet en god överblick över utbildningarnas behov samt organisationens förmåga att säkerställa att erforderlig kompetens finns, vilket är en *styrka*.

Processen *Planera och följa upp verksamhet* stödjer arbetet med att säkerställa att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov. Vid verksamhetsdialogerna hösten 2017 framkom att mallen för kompetensförsörjningsplanen inte var helt ändamålsenlig. Det har under våren 2018 varit ett *utvecklingsområde* och en reviderad mall har arbetats fram för att förenkla användningen. Riktat stöd kommer inför nästa verksamhetsår också att ges till institutionerna för att säkerställa att kompetensförsörjningsplanen används fullt ut.

Vid kvalitetsdialogerna 2018 lyfte flera av fakulteterna frågor om kompetens och kompetensförsörjning, bl.a. om medarbetarnas kompetens i relation till breddad rekrytering och breddat deltagande, vilket Malmö universitet aktivt arbetar både för och med. Ett *utvecklingsområde* är därför att mer ingående analysera vilka universitetets studenter är samt vilka konsekvenser det får för genomförandet av utbildningarna. Det är samtidigt en *styrka* att AKL erbjuder kompetensutveckling för att ge lärare verktyg för att möta studenter med olika bakgrunder.

---

⁴⁶ [Anställningsordning](#). Dnr LED 1.1-2017/478.; [Riktlinjer för rekrytering](#). Dnr Mahr 19-2013/237.; [Meritportfölj](#). Dnr PA 41-2014/186.

⁴⁷ [Tillsyn av regeltillämpningen på Malmö högskola. Pilotstudie](#). UKÄ Rapport 2017:14.

Inför höstterminen 2018 kommer universitetet dessutom att systematiskt använda SCB-statistik om programnybörjares bakgrund för att underlätta planering och genomförande av undervisningen.

2.2 *Lärosätet tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.*

Kompetens, ledarskap och karriärvägar utgör ett av de fem områden som lärosätet särskilt fokuserar under de första åren som universitet, vilket anges i *Strategi 2022*. En prioritering är att utveckla en attraktiv arbetsmiljö med goda arbetsvillkor för alla medarbetare. En annan av prioriteringarna är att Malmö universitet ska driva och utveckla fortbildning och kompetensutveckling för alla medarbetare samt driva och utveckla tydligt meriterande fortbildning och kompetensutveckling i högskolepedagogik för all undervisande personal. All undervisande personal vid Malmö universitet ska ha högskolepedagogisk utbildning om minst 15 hp⁴⁸ eller motsvarande.

Kompetensutveckling är en viktig strategisk fråga för universitetet vilket också återspeglas i att kvalitetsramverken lyfter fram kompetens och kompetensutveckling som en viktig kvalitetsfråga. Därigenom blir vikten av kompetensutveckling tydlig både för den enskilde och för organisationen som helhet.

En främjande miljö för undervisande personal vad gäller *pedagogisk kompetens* innefattar vid Malmö universitet ett relevant utbud av pedagogiska kurser, inspirerande mötesplatser för högskolepedagogiska frågor samt pedagogiska priser för att uppmärksamma utmärkta lärarinsatser.

Navet för att möta de behov av *högskolepedagogisk kompetens* som finns är AKL. Universitetet erbjuder via AKL poänggivande högskolepedagogiska kurser. Utöver att svara mot de kompetensutvecklingsbehov som finns, ska AKL också stimulera till nytänkande genom att skapa mötesplatser där högskolepedagogiska frågor kan diskuteras. AKL erbjuder därutöver kompetensutveckling genom konsultativa insatser. Till AKL hör också Medieverkstaden, vilken fungerar som stöd för lärarnas pedagogiska utveckling av digitala former för lärande och undervisning.

UB stödjer och stimulerar också det pedagogiska utvecklingsarbetet. UB utlyser exempelvis medel för pedagogiska utvecklingsprojekt på institutionerna och delar årligen ut pedagogiska utmärkelser. Resultat och erfarenheter från utvecklingsprojekten sprids inom organisationen vid årliga konferenser eller seminarier anordnade av AKL och UB.

Universitetet erbjuder kontinuerlig handledarutbildning och vidareutbildning för att säkerställa att forskarhandledarnas kompetens är god. AKL ger en obligatorisk handledarutbildning motsvarande två veckors arbetstid för alla forskarhandledare. Därtill kommer utbildningsdagar för seniora handledare en gång per termin.

Även fakulteter och institutioner arbetar med pedagogisk kompetensutveckling. Vid fakulteten OD arrangeras i samverkan mellan vidareutbildningsnämnden, utbildningsnämnden och AKL två pedagogiska kurser riktade till fakultetens lärare: *Problembaserat lärande – Malmömodellen*, 5 hp, och *Att utvecklas som handledare inom odontologisk utbildning*, 5 hp.

Vid t.ex. fakulteterna HS och KS arrangeras, utifrån identifierade behov, ofta seminarier och workshoppar kring olika pedagogiska frågor vid institutionerna. Ett exempel från 2017 är fakulteten HS work-

---

⁴⁸ [Anställningsordning](#). Dnr LED 1.1-2017/478.

shop *Feedback och feedforward – för lärande* om att ge och ta kritik, bedömning, utvärdering och utveckling som vände sig både till lärare och studenter. Behovet identifierades genom erfarenhetsutbyte både i det kollegiala nätverket Gruppen för pedagogisk utveckling och i utbildningsnämnden.

När det gäller *ämneskompetens* innefattar universitetets främjande miljö t.ex. många och öppna forskningsseminarier; möjlighet att delta i vetenskapliga konferenser; strategisk satsning på tvärvetenskapliga forskningsprogram; stimulansmedel för nydisputerade forskare; samarbeten i nationella och internationella forskningsnätverk; samarbeten med andra lärosäten, näringsliv, offentlig verksamhet och idéburen sektor; befordringsmöjligheter samt kvalificerat biblioteksstöd för litteratursökning och publicering.

På fakulteten LS har varje forskarutbildningsämne en seminarieserie. Vid t.ex. seminariet för historiska studier träffas forskare och doktorander regelbundet. Där ventileras och diskuteras artikelmanuskript, forskningsansökningar och kapitel ur kommande avhandlingar m.m. En viktig del av den undervisande personalens kompetensutveckling äger rum inom ramen för miljöns forskarseminarium. Seminariet attraherar ofta forskare och lärare från andra ämnen, forskarmiljöer och lärosäten. Även övriga fakulteter har seminarieverksamhet.

Universitetets arbetstidsavtal för lärare⁴⁹ garanterar en miniminivå för lärares kompetensutvecklingstid, minst 30% för professorer, 20% för lektorer och 10% för adjunkter. Vissa fakulteter har lokala, högre miniminivåer.

En främjande miljö vad gäller *professionsrelaterad kompetens* är t.ex. när den undervisande personalen inom ramen för VFU och uppdragsutbildning samarbetar med yrkesverksamma. Ett exempel på professionsrelaterad kompetensutveckling kommer från fakulteten LS där många lärare arbetar med olika former av uppdragsverksamhet, exempelvis läsluft, matematiklyft och tekniklyft gentemot Skolverket, vilket bidrar till kompetensutveckling och utvecklingsarbete inom lärlagen. Ett annat exempel är att fakulteten i samband med kompetensutveckling för VFU-handledare, se bedömningsgrund 2.4, konstaterade ett behov av att kompetensutveckla den egna personalen på motsvarande sätt. Genom en serie workshoppar för universitetets lärare skapades en växelverkan i kompetensen mellan dem och VFU-handledarna.

En främjande miljö som ger den undervisande personalen *förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt* uppnås bl.a. genom att universitetet har system, arbetssätt och rutiner som bygger på transparens, förutsägbarhet, tydlighet och rättssäkerhet. Exempel på detta är de processer som nämns under Styrning och organisation 1.1–2. Dessa bidrar till att frigöra sammanhållen tid för undervisning och forskning. Så långt det är möjligt försöker också fakulteterna i tjänsteplaneringen stimulera lärares kompetensutveckling genom att planera för sammanhängande forskningstid och tid att skriva artiklar respektive forskningsansökningar. Vid samtliga kvalitetsdialoger 2018 lyftes dock frågan om svårigheter att kunna planera för sammanhängande forskningstid och tid för kompetensutveckling.

För att den undervisande personalen ska kunna bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt finns också stödfunktioner som riktar sig till studenterna, t.ex. Studentcentrum som stödjer studenterna på olika sätt bl.a. genom studie- och karriärvägledning samt stöd till studenter med funktionsvariationer. Universitetet har också studieverkstad för akademiskt skrivande på svenska och engelska samt i matematik, se bedömningsgrund 2.3.

En främjande miljö kännetecknas även av god fysisk och psykosocial arbetsmiljö som också tar hänsyn till likabehandlingsaspekter. Denna följs bl.a. upp i medarbetarundersökningar, senast under våren

---

⁴⁹ [Arbetstidsavtal för Malmö högskola](#). Dnr Mahr 19-2014/124.; [Professorers forskningstid från 1 januari 2018](#). Tilläggsbeslut. Dnr LED 1.1-2017/106.

2018. Analys och resultat beräknas vara klara under hösten 2018. Arbetsmiljön följs också upp i de årliga medarbetarsamtalen.

I processen *Planera och följa upp verksamhet* genomförs systematiskt riskanalyser avseende arbetsmiljö. Analyserna inför verksamhetsåret 2018 visade att flera av institutionerna bedömde riskerna som relativt höga för att vissa av lokalerna inte stödjer utbildningens och forskningens behov optimalt. Detta verifieras av diskussioner i t.ex. programdialoger och medarbetarsamtal. Universitetet arbetar därför aktivt med arbetsmiljön i flera av byggnaderna.

Åtgärder som planeras eller har vidtagits kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter i enlighet med universitetets rutiner och processer, se Styrning och organisation 1.6.

Slutsatser

Malmö universitet har en främjande miljö vilken ger undervisande personal möjlighet att utveckla både sin pedagogiska kompetens och sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

En *styrka* är att universitetet har ett gemensamt nav, AKL, för pedagogisk kompetensutveckling för undervisande personal och handledare i forskarutbildningen. AKL har möjlighet att möta både universitetsgemensamma behov och mer specifika behov genom kurser och konsultativa insatser.

En annan *styrka* är att fakulteterna erbjuder såväl pedagogisk, ämnesmässig som professionsrelaterad kompetensutveckling inriktad mot de behov som finns inom respektive fakultet för att säkerställa att studenterna får förutsättningar att nå examensmålen.

Sammanhållen tid för forskning och kompetensutveckling är önskvärt ur både organisationens och medarbetarnas perspektiv. Det är ett *utvecklingsområde* att i större utsträckning kunna möta dessa behov.

2.3 Lärosätet säkerställer att infrastruktur och studentstöd är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande.

Malmö universitet sätter studenternas och doktorandernas lärande i centrum. Målsättningen i *Strategi 2022* är trivsamma, kreativa och funktionella arbets- och lärandemiljöer. Informations- och kommunikationsteknik ska vara utformad så att den underlättar och stimulerar studenternas och doktorandernas lärande för att möta samtida och framtida krav på digitala kompetenser. Kvalitetsramverken anger att studenterna och doktoranderna ska ha tillgång till de läranderesurser samt det stöd som behövs för att framgångsrikt kunna genomföra studierna.

Biblioteket ger undervisning med målet att studenterna och doktoranderna ska utveckla kunskap i att söka information på vetenskaplig nivå samt utveckla ett reflekterande och kritiskt förhållningsätt till information, källor och informationssökning. Tillsammans med programansvariga planerar Biblioteket för progressionen avseende studenternas informationssökning och källkritik i de olika utbildningsprogrammen. Biblioteket eftersträvar att deras lärandemiljöer ska vara inkluderande och tillgängliga. De samarbetar med Studentcentrum för att stödja studenter med läsnedsättning. Biblioteket ger t.ex. också stöd vid skriv- och referenshantering, hjälp med att låna kurslitteratur, datorprogram vid läsnedsättning, samt arrangerar skrivargrupper vid examensarbeten.

Utifrån resultaten av den interna utvärderingen av forskarutbildningen 2013–2014 omstrukturerades bibliotekets kurs i vetenskaplig informationssökning för att erbjuda stöd och tjänster som bidrar till doktorandernas akademiska miljö och som tar hänsyn till forskarutbildningarnas olikheter, individuella

projekt samt disciplinära förutsättningar⁵⁰. Biblioteket utbildar även i olika referenshanteringssystem, sökstrategier och hantering av forskningsdata. Biblioteket stödjer också doktorander vid strategiska val inför publicering, inklusive *open access*.

IT-avdelningen ombesörjer att studenter och doktorander har tillgång till olika programvaror, IT-support och teknikutlåning.

Inom processen *Säkerställa infrastruktur för utbildning* pågår ett utvecklingsarbete för att säkerställa att undervisningslokaler kan bokas och användas på ett sätt som stödjer vald pedagogik och studenternas lärande.

På samma sätt som beskrevs under bedömningsgrund 2.1 ger det utbildningsnära kvalitetsarbetet många verktyg för att samla in och följa upp studenternas och doktorandernas behov vad gäller infrastruktur och studentstöd, t.ex. kursvärderingar, student- och doktorandenkäter, programråd, Doktorandsupport och samtal i samband med ISP-uppföljning.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Fakulteterna ansvarar för och leder arbetet med akademisk introduktion till utbildningarna. Utöver det erbjuds studentstöd genom Studieverkstaden och Studentcentrum.

Studieverkstaden ger stöd och vägledning i akademiskt skrivande på svenska och engelska samt i matematik. Universitetet ger också kortare så kallade RASK-kurser⁵¹ i bl.a. studieteknik och karriärplanering. Universitetets mångåriga arbete med breddat deltagande gynnar inte bara studenter från studieovana miljöer utan ger goda förutsättningar för alla studenters lärande och deras möjligheter att uppnå förväntade studieresultat.

Vid Studentcentrum finns studievägledning, studenthälsa, karriärservice samt stöd för studenter med funktionsvariationer. Här kan studenterna också få svar på frågor om internationella studier, antagning och examen. Studentcentrum säkerställer att studentstödet är ändamålsenligt genom bl.a. enkäter och analys av orsakerna till besöken. Studentcentrum återrapporerar varje termin till fakulteterna vilka ärenden som förekommit så att Studentcentrum och fakulteterna tillsammans kan arbeta för att förebygga problem. Studievägledning sker även på fakulteterna där också studieadministratörer finns till stöd för studenter och lärare.

Infrastruktur och studentstöd följs upp i de årliga kvalitets- och verksamhetsdialogerna. Vid kvalitetsdialogerna 2018⁵² berörde flera av fakulteterna, antingen vid själva dialogen eller i underlagen, att de ser behov av ytterligare resurser från det gemensamma stödet för att kunna svara upp mot studenternas behov av stöd när det gäller akademiskt skrivande och muntliga presentationer.

Vid inrättande av ny utbildning på grund- och avancerad nivå, se Utformning, genomförande och resultat 3.1, ställs krav på rimlig och tillräcklig lärandemiljö och infrastruktur. Till detta räknas t.ex. litteratur- och informationsförsörjning, tillgång till ändamålsenliga lokaler, tekniska resurser samt administration och studievägledning. Fakulteten ska också i sin ansökan visa hur den säkrar tillgängligheten för studenter med funktionsvariationer. Frågor om infrastruktur och studentstöd ingick t.ex. vid hearingen som genomfördes inför inrättandet av mastersprogrammet *Computational materials science* 2017.

---

⁵⁰ Kjellberg, Sara, Ericson, Kristina, Karlsson, Linda, Olsson, Carina, Tapia Lagunas, Pablo, Tornbjör, Eva & Vall, Martina (2016). [Bibliotekets doktorandstöd i ny form – från generisk kurs till kontextuellt lärande](#). Skrifter från Malmö universitetsbibliotek, No 7.

⁵¹ RASK = Redskap för akademiska studier.

⁵² [Inbjudan till universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018. Minnesanteckningar från universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018](#). Dnr LED 1.3-2018/290.

Vid den regelbundna granskningen med externa bedömare kommer en bedömning att göras av att studenterna har tillgång till ändamålsenlig infrastruktur och studentstöd: lokaler, arbetsplatser, tekniska resurser, litteratur, studievägledning, studieverkstad, studenthälsovård.

I en enkätstudie om lärandemiljö som universitetet genomförde 2016 var en stor majoritet av studenterna positiva till sin lärandemiljö, men efterfrågade fler studieplatser för arbete både i grupp och enskilt.

Riskanalyser inför verksamhetsåret 2018 pekade på att det finns risk att lokalerna inte stödjer studenternas behov. Ett gemensamt utvecklingsarbete av lärandemiljön drivs därför av en samarbetsgrupp från Byggnadsavdelningen, Biblioteket, IT-avdelningen, AKL och Studentkåren Malmö. Utveckling av nya och befintliga lärandemiljöer sker i nära dialog med lärare och studenter och har resulterat i utveckling av studenternas studiemiljöer och nya undervisningsrum bl.a. utifrån teorier om *Active learning classrooms*.

Nedan finns exempel på utbildningsnära uppföljning.

Universitetet arbetar sedan några år tillbaka systematiskt med *Early alert*⁵³, där studenter som inte tagit poäng i de inledande kurserna tidigt identifieras. Det gör det möjligt att kontakta dem i början av utbildningen och erbjuda relevanta stödåtgärder samt uppmärksamma utbildningsansvariga på att och var det kan finnas behov av förbättringar i utbildningen. *Early alert* är under uppbyggnad och omfattar nu fyra fakulteter. Vid fakulteten OD, som idag inte omfattas av *Early alert*, följs studenternas progression kontinuerligt upp genom utvecklingssamtal mellan den enskilde studenten och kursansvarig varje termin. På fakulteten finns också en särskild mentorsgrupp med syftet att stödja studenter med bristande måluppfyllelse.

Vid fakulteten LS har det i programråd framkommit att studenternas avhopp från utbildningen ofta sker i samband med den första VFU-kursen. Sedan 2017 organiseras därför möten i introduktionsperioden i VFU mellan nya studenter och studenter vilka har kommit längre i sin utbildning, för frågor och erfarenhetsutbyte. I kurser vilka uppfattats som särskilt svåra av studenterna finns sedan 2016 erfarna studenter som mentorer enligt modellen *Supplementary instruction*. Det arbetssättet tillämpas även i matematikkurser vid fakulteten TS.

Vid alla fakulteter förs dialog med studentkårernas representanter i syfte att säkerställa att infrastruktur och studentstöd är ändamålsenliga. Kurs- och programansvariga för också en löpande dialog med utbildningens lärare i olika moment för att identifiera förbättringsområden som de har fångat upp från studenterna.

Forskarutbildning

Merparten av stödet till doktorander finns på fakulteterna eftersom doktoranders behov av studentstöd och infrastruktur är mångskiftande, individuella och beroende av den specifika forskning som utförs där. Doktorandernas tillgång till god infrastruktur och lämpligt studentstöd är ofta synonymt med att doktoranden verkar i en väl fungerande forskarutbildningsmiljö där doktorandens behov kan fångas upp och tillgodoses. På fakulteter och institutioner finns infrastruktur såsom laborationsmiljöer och stöd i form av seniora forskare, studierektorer för forskarutbildning och forskningshandläggare. Universitetsgemensamt stöd ges främst av Doktorandsupporten, Forskarservice och Biblioteket.

Forskarutbildningsmiljöns kvalitet utvecklas genom insatser inom det utbildningsnära kvalitetsarbetet och säkerställs genom regelbunden utvärdering av samtliga ämnen på forskarnivå, där hela miljön

---

⁵³ För studenter med studenter. MAU:s modell för *Early alert*. Rapport från arbetet med *Early alert* ht 2017. Malmö universitet. Finns endast tillgänglig i UKÄ Direkt.

genomlyses. Den senaste utvärderingen av samtliga ämnen på forskarnivå genomfördes 2013–2014, ny planeras med start 2020.

Inom processen *Bedriva forskarutbildning* kommer under 2018 doktoranders och handledares behov av stöd för lärande och handledning att kartläggas. En målsättning är att utveckla transparenta, tydliga och rättssäkra stödstrukturer för doktorander och handledare. Kvalitetsramverket för forskarutbildning anger att doktorandernas erfarenheter och behov av stöd ska kartläggas vart fjärde år genom en universitetsgemensam doktorandenkät.

Vid inrättande av ämne på forskarnivå ställs krav på att doktoranderna ska erbjudas en god infrastruktur och god lärandemiljö, t.ex. datorer, laborationsutrustning, databaser, relevant forskningsmaterial samt stöd för resor och konferenser. Miljön ska även ha tillräckligt många doktorander och handledare samt andra forskare inom ämnesområdet för att åstadkomma en "kritisk massa".

Den interna utvärderingen 2013–2014 identifierade flera utvecklingsområden vad gäller infrastruktur och studentstöd för internationella doktorander. Universitetet arbetar med att säkerställa att icke-svenskspråkiga doktorander erbjuds samma stöd som svenskspråkiga och flera åtgärder har vidtagits. Administrativa system såsom personalsystemet för hantering av semester och sjuknämnan samt fakturahanteringsystemet finns nu även i en engelskspråkig version. Universitetets forskarutbildningssidor på webben samt fakulteternas studiehandböcker för forskarutbildning finns på engelska. Alla universitetsgemensamma forskarutbildningskurser hålls numera på engelska. Våren 2018 har också en tjänst som internationell handledare för forskarutbildning tillsatts i syfte att ge praktiskt stöd till inresande och utresande doktorander. För de inresande doktoranderna handlar det t.ex. om kontakt med svenska myndigheter, bostads- och bankfrågor samt kurser i nybörjarsvenska.

Ett exempel på utbildningsnära studentstöd kommer från fakulteten KS där doktoranderna har möjlighet att delta i ett mentorsprogram, *Hands-on-teaching programme*, med erfarna pedagoger som mentorer vilka handleder doktoranderna inför den undervisning de gör inom ramen för institutionstjänstgöring.

Ett exempel på uppföljning i den utbildningsnära verksamheten kommer från fakulteten HS. Där föregås varje spikning av en avhandling av ett utvärderande samtal mellan dekan och doktorand. Doktoranden ges då möjlighet att framföra synpunkter på forskarutbildningen, inklusive infrastruktur och stöd.

Slutsatser

Universitetets fokus på det utbildningsnära kvalitetsarbetet ger många möjligheter att inventera och följa upp studenternas och doktorandernas behov av infrastruktur och studentstöd samt att de är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande. Detta är en *styrka*.

Bibliotekets proaktiva arbete och det kvalificerade stöd de ger studenter och doktorander i deras lärande är en *styrka*.

Det är en *styrka* att universitetet har ändamålsenligt stöd för studenternas lärande både avseende akademisk introduktion och studiestöd genom Studieverkstaden och Studentcentrum. Ett *utvecklingsområde* är att utveckla en universitetsgemensam struktur för karriärvägledning för doktorander.

2.4 Lärosätet säkerställer att det finns tillräckliga läranderesurser och att dessa används på ett effektivt sätt.

I *Strategi 2022* anges att Malmö universitet ska sträva efter att öka tidsutrymmet för undervisning och forskning genom att utforma system, arbetssätt och rutiner som bygger på transparens, förutsägbarhet, tydlighet och rättssäkerhet och som bidrar till att frigöra sammanhållen tid för undervisning och forskning.

Universitetets kompetensförsörjning har beskrivits under bedömningsgrunderna 2.1–2. Tillgången till studentstöd och infrastruktur har beskrivits i bedömningsgrund 2.3.

För att säkerställa att läranderesurserna vad gäller undervisande personal är tillräckliga och används på ett effektivt sätt använder alla fakulteter, utom OD, tjänsteplaneringsverktyget Retendo för planering och uppföljning av undervisnings- och forskningstid. Mot bakgrund av patientverksamheten har fakulteten OD beslutat att inte använda verktyget. Retendo ger en överskådlig bild över kortsiktiga behov och tillgång till lärarresurser. Den tjänsteplanering som görs i Retendo utgår från universitetets arbetstidsavtal⁵⁴, underlag från medarbetarsamtal, kursplaner och budget. Bemanningsansvarig på varje institution planerar in medarbetare på olika uppdrag utifrån deras kompetens. Tjänsteplaneringen kommuniceras med berörd personal och fackliga organisationer.

Universitetet har många aktiva forskare och med universitetets mål att öka forskningsvolymen lämnas kontinuerligt ett stort antal ansökningar in till olika forskningsfinansiärer. Det är svårt att planera för hur många och vilka ansökningar som kommer att beviljas och besked kommer ibland med kort varsel, vilket leder till att sena justeringar i bemanningsplaneringen förekommer. Problemet med sena besked och dess konsekvenser för utbildning och forskning aktualiserades bl.a. vid kvalitetsdialogerna 2018⁵⁵.

Byggnadsavdelningen säkerställer att det finns tillräckliga läranderesurser vad gäller lokaler, vilket sammanställs i en lokalförsörjningsplan. Att undervisningslokalerna används effektivt säkerställs sedan genom ett lokalbokningssystem, Kronox. Sedan flera år är lokalbokning och tentamenshantering vid universitetet centraliserade, vilket ger förutsättningar för effektivitet i lokalanvändningen. Rutiner och hantering av detta fungerar dock inte optimalt och har gett upphov till frustration bland både studenter, lärare, examinatorer och administrativ personal. Sedan 2017 pågår därför inom ramen för processen *Säkerställa infrastruktur för utbildning* ett arbete för mer flexibel lokalbokning, för enklare schemaläggning som ska stödja utbildningarnas pedagogiska upplägg och för en mer välfungerande tentamensadministration.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Studenternas viktigaste läranderesurs är lärare och handledare och universitetets kvalitetssystem och verksamhetsstyrning innehåller därför en mängd aktiviteter för att säkerställa att det finns tillräckliga läranderesurser med den kompetens som behövs för att bedriva utbildning med hög kvalitet, se bedömningsgrund 2.1–2.

Malmö universitet har flera professionsutbildningar där VFU utgör ett betydande inslag av utbildningen, vilket kräver tillräckliga handledarresurser. Vid fakulteten HS säkerställs detta bl.a. genom avtal. Exempelvis är ett ramavtal tecknat mellan Institutionen för vårdvetenskap och Region Skåne. Avtalet

---

⁵⁴ [Arbetstidsavtal för Malmö högskola](#). Dnr Mahr 19-2014/124.; [Professorers forskningstid från 1 januari 2018](#). Tilläggsbeslut Dnr LED 1.1-2017/106.

⁵⁵ [Inbjudan till Universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018](#). [Minnesanteckningar från universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018](#). Dnr LED 1.3-2018/290.

säkerställer att det s.k. kliniska lärarparet⁵⁶ har den tid som erfordras för uppdraget och studentunderlaget. I ramavtalets bilaga finns nedtecknat vilka handledarresurser som krävs samt vilken kompetens som handledarna ska ha. Fakulteten LS säkrar tillräckliga handledarresurser genom samarbetsavtal med partnerskolor. Fakulteten ger också kursen *Handledning och bedömning av lärares professionsutveckling*, 7,5 hp. Hittills har drygt 2 700 handledare inom förskolläraryrket och lärarutbildning läst kursen.

Forskarutbildning

Doktorandens främsta läranderesurs är handledarna. Inför utlysning av doktorandtjänst och antagning till forskarstudier säkerställs att tillräcklig och ändamålsenlig handledarkompetens finns. Tillgången till handledning regleras av fakulteterna i respektive fakultets studiehandbok. Alla fakulteter garanterar minst 80 timmar per år.Handledningstiden för varje enskild doktorand regleras i ISP:en. Vid den årliga uppföljningen av ISP:en görs en värdering av den genomförda handledningen under det gångna året. Byte av handledare beskrivs i fakulteternas studiehandböcker⁵⁷.

Enligt kvalitetsramverket ska handledningens kvalitet följas upp av handledarkollegierna. Handledningens kvalitet lyftes vid kvalitetsdialogerna 2018. Fakulteten OD konstaterade att kompetensen i handledargruppen är stor, men att det vore önskvärt med färre doktorander per handledare. Fakulteten LS lyfte att handledningen är en kompetensförsörjningsfråga men att rekrytering vid fakulteten främst sker för de behov som finns för utbildning på grund- och avancerad nivå.

Slutsatser

Universitetet säkerställer i kompetensförsörjnings- och tjänsteplanering att läranderesurserna är tillräckliga och används effektivt. Detta sker i första hand på institutionerna och fakulteterna, vilket är en styrka då det är ett arbete som bör vara så utbildningsnära som möjligt.

Det finns rutiner och processer för att identifiera vilken kompetens som finns i organisationen och vilken som behövs för att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. Det är dock ett *utvecklingsområde* att genom längre planeringshorisonter säkerställa att läranderesurser i form av lärar- och handledarkompetens som motsvarar utbildningsverksamhetens behov finns tillgänglig för undervisning och handledning i tillräcklig omfattning. Frågan aktualiseras även av universitetets uppbyggnad av forskningsvolymen.

Kvalitetssystemet har, bl.a. vid kvalitetsdialogerna 2018, identifierat att handledarkollegiernas uppföljning av handledningens kvalitet är ett *utvecklingsområde* som kräver varierande insatser vid de olika fakulteterna.

---

⁵⁶ Två kliniska lärare har gemensamt ansvar för att målen för VFU uppfylls. Den ena är anställd av vårdverksamheten, den andra av lärosätet.

⁵⁷ [Utbildning på forskarnivå vid Fakulteten för hälsa och samhälle. Studiehandbok](#). Dnr UTB 3.1-2017/112.; [Studiehandbok för utbildning på forskarnivå på Fakulteten för kultur och samhälle](#). Dnr UTB 3.1-2018/32.; [Studiehandbok – anvisningar och information. Utbildning på forskarnivå, Fakulteten för lärande och samhälle](#). Dnr UTB 3.1-2018/210.; [Studiehandbok för utbildning på forskarnivå Odontologiska fakulteten](#). Dnr UTB 3.1-2017/75.; [Studiehandbok för utbildning på forskarnivå vid Fakulteten för teknik och samhälle](#). Dnr UTB 3.1-2018/187.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätet genom sitt kvalitetsarbete följer upp, vidtar åtgärder och utvecklar sina utbildningar och på så sätt säkerställer hög kvalitet i lärosätets samlade utbildningsutbud.

Lärosätet ska regelbundet följa upp och utvärdera utbildningarna för att säkerställa att de är aktuella och anknyter till relevant forskning. Lärosätet följer systematiskt upp hur väl de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade. Såväl personal, studenter och doktorander som externa intressenter deltar på ett ändamålsenligt sätt i utvärdering och utveckling av utbildningarna.

Lärosätet har en välfungerande förbättringscykel vilket innebär att lärosätet på utbildningsnivå arbetar systematiskt med att följa upp, utvärdera och utveckla utbildningarna. Lärosätet samlar systematiskt in information om utbildningarna. Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet utvecklingsbehov och förbättrar utbildningarna. Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar kontinuerligt utbildningarna.

Bedömningsgrunder:

Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

Lärosätet säkerställer att varje student och doktorand ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Utifrån genomförda uppföljningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Vägledning till lärosätet:

Visa hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete uppfyller bedömningsområdet, bland annat genom att beskriva rutiner och processer som bidrar till detta. Beskrivningen ska visa hur lärosätet arbetar löpande för att systematiskt kvalitetssäkra och utveckla sina utbildningar. Beskrivningen kan även innehålla mål och strategier som har ställts upp i förhållande till bedömningsområdet och bedömningsgrunderna. I detta kan ingå hur lärosätet säkerställer att dessa mål uppnås, hur det avgörs om målen har uppnåtts och vad lärosätet vidtar för åtgärder om målen inte har uppnåtts. Visa hur lärosätet förhåller sig till och hanterar eventuella avvikelser rörande exempelvis genomströmning. Visa även hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete identifierar utvecklingsområden.

Om det finns en skillnad i hur kvalitetsarbetet mellan olika delar av lärosätet eller mellan olika typer av utbildningar utförs ska dessa skillnader beskrivas. Vid behov, hänvisa till policyer, rutiner och processer som beskrivs i samband med bedömningsområdet "styrning och organisation".

Förutom det som kommer fram kopplat till bedömningsgrunderna kan lärosätet lyfta andra frågor som är viktiga för den systematiska utvecklingen av kvalitetsarbetet vid lärosätet.

Ge belägg för att kvalitetsarbetet är välfungerande och effektivt, och att det systematiskt säkerställer hög kvalitet i utbildningarna, utifrån information som genereras inom kvalitetssystemet.

Lärosätets redogörelse:

3 Utformning, genomförande och resultat

3.1 *Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.*

Ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet regleras i universitetets arbetsordning⁵⁸ och delegationer. Ansvarsfördelningen förtydligas ytterligare i riktlinjer och anvisningar som rektor fastställer och i fakulteternas styrdokument för kvalitetsarbete, se Styrning och organisation 1.3.

Utveckling av ny utbildning är en del av universitetets strategiska verksamhetsplanering. För att säkerställa att utbildningsutbudet är aktuellt och relevant ska institutioner, fakulteter och universitetsledningen årligen göra omvärldsanalyser. Externa representanter i universitetsstyrelsen, fakultetsstyrelser, nämnder, samarbetsorgan och referensgrupper är viktiga aktörer vid analys av nuvarande och presumtivt utbildningsutbud.

Universitetsledningen identifierade i början av 2018 ett behov av fler engelskspråkiga masterprogram för att, i linje med strategin, stärka internationaliseringen av de akademiska miljöerna och för att få bättre balans mellan utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Fakulteterna har därför uppmanats att utveckla sådana utbildningar. Fyra förslag har våren 2018 lämnats in till rektor.

Vid universitet finns universitetsgemensamma anvisningar och processer för *inrättande och avveckling av utbildningar och ämnen*, för såväl grund- och avancerad nivå⁵⁹ som för forskarutbildning⁶⁰. I dokumenten anges ansvarsfördelningen mellan fakulteterna, UB och Programutskottet respektive mellan fakulteterna och FUU. Ansökningarna prövas i beredningarnas utskott innan beredningarna lämnar yttrande inför rektors beslut om inrättande respektive avveckling.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Inrättande av nytt utbildningsprogram, huvudområde och/eller examensrättigheter sker i två steg. Vid verksamhetsdialogen mellan fakultetsledningen och universitetsledningen förankrar dekanen att utvecklingsarbetet för en ny utbildning kan påbörjas. I steg 1 lämnar dekan, efter beslut i fakultetsstyrelsen om att stödja ansökan, ett förslag till rektor om en ny utbildning, med start tidigast om två år. Förslaget ska bl.a. innehålla omvärldsanalys och motivering till utbildningen, kort beskrivning av utbildningens innehåll och lärarunderlag samt en redogörelse för de ekonomiska förutsättningarna. Efter granskning i Programutskottet och beredning i UB beslutar rektor om utbildningsförslaget får gå vidare till en fullständig ansökan.

---

⁵⁸ [Arbetsordning vid Malmö universitet](#). Dnr Mahr 12-2012/530.

⁵⁹ [Inrättande och avveckling av utbildningsprogram och huvudområden samt tillstånd att utfärda examen på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/402.

⁶⁰ [Inrättande och avveckling av ämne på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2017/490.

I steg 2 lämnas en fullständig ansökan in av dekanen efter beslut i fakultetsstyrelsen. Den fullständiga ansökan ska innehålla redogörelse för att progression och måluppfyllelse säkras i utbildningen inklusive utbildningsplan och kursplaner, internationalisering, breddat deltagande, studentinflytande, jämställdhetsperspektiv, hållbarhetsfrågor, hur utbildningen förbereder studenter för arbetsliv och vidare studier, lärarkompetens och lärarkapacitet, lärandemiljö och infrastruktur. Utlåtande från två externa bedömare ska bifogas ansökan. Efter granskning i Programutskottet och beredning i UB fattar rektor beslut om inrättande av utbildningen, huvudområdet och/eller examensrättigheterna.

Alla fakulteter har lokala rutiner med tillhörande ansvarsfördelning för hur utbildningsförslag ska beredas och förankras inför steg 1 och 2 ovan.

Inrättande av nya kurser sker på fakultetsnivå i enlighet med den delegation dekan har beslutat. Fakulteterna har lokala anvisningar för hur processen och ansvarsfördelningen ser ut. Vid exempelvis fakulteten KS är det prefekt som ansöker om kursinrättande. Efter beredning i utbildningsnämnd beslutar vicedekan om inrättande. Ansökan bedöms utifrån om kursen strategiskt och ämnesmässigt passar i fakultetens utbildningsutbud, överlappning eller konkurrens med andra kurser, fördjupningsnivå, kursnamnets tydlighet, omfattning i högskolepoäng, eventuell huvudområdestillhörighet samt kursens klassificering med avseende på utbildningsområde.

Rektor har beslutat om universitetsgemensamma *anvisningar för utbildningsplaner*⁶¹ respektive *kursplaner*⁶² vilka tillsammans med anvisningarna för inrättande utgör grunden för *utformningen av en utbildning*. Anvisningarna behandlar t.ex. utformning av lärandemål, konstruktiv länkning, arbetsformer, progression och examination. Beredning av kurs- och utbildningsplaner sker i den nämnd som respektive dekan har utsett för detta arbete. Fakulteterna har vanligen kompletterande lokala anvisningar för kurs- och utbildningsplaner. Vid fakulteten TS innehåller t.ex. de lokala anvisningarna⁶³ fakultetsspecifika mallar och även anvisningar vad gäller tidpunkter när förslag kan lämnas in. Efter beredning i kursnämnden är det prodekan som fastställer planerna.

Vidareutveckling av utbildning sker främst i det utbildningsnära kvalitetsarbetet, där institutionerna och fakulteterna kontinuerligt följer upp och utvärderar utbildningarna för att säkerställa att de är aktuella och håller hög kvalitet. Utvecklingsarbetet koordineras av programansvarig. Verktyg och forum för detta är bl.a. kurs- och programutvärderingar, alumnundersökningar, omvärldsanalyser, genomlysningar, erfarenhetsutbyte i kursnämnder, utbildningsnämnder, programråd, utvecklingsråd/referensgrupper samt kvalitetsdialoger på olika nivåer. Under bedömningsområdena 3–6 finns många exempel på hur det utbildningsnära kvalitetsarbetet utvecklar utbildningarna på olika sätt.

I universitetets sexårscykel kommer utbildningarna att följas upp, kvalitetssäkras och utvecklas genom utvärderingar med externa granskare⁶⁴. Bedömningsområdena motsvarar i stort sett vad som gäller vid inrättande och bedöms bl.a. utifrån en självvärdering. Dessutom ska ett antal slumpmässigt utvalda självständiga arbeten bedömas utifrån att de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade. En bedömargrupp bestående av två disputerade ämneskompetenta lärare från annat lärosäte, en disputerad lärare från Malmö universitet samt en arbetslivsföreträdare ska utvärdera den aktuella utbildningen. Bedömargrupperna ska till berörd fakultetsstyrelse lämna ett skriftligt omdöme där rekommendationer för det fortsatta utvecklingsarbetet framgår. Fakultetsstyrelsen ansvarar för utbildningens fortsatta kvalitetsutveckling utifrån bedömargruppens omdöme. Vid kvalitetsdialogerna kommer universitetsledningen att följa upp resultaten av de externa granskningarna.

---

⁶¹ [Anvisningar för utbildningsplaner vid Malmö högskola](#), UTB 3.2.2-2016/500.

⁶² [Anvisningar för kursplaner vid Malmö högskola](#), UTB 3.1-2016/499.

⁶³ [Inrättande och avveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Fakulteten för teknik och samhälle samt fastställande och revidering av kursplaner respektive utbildningsplaner för dessa utbildningar](#), Dnr UTB 3.2.2-2018/146.

⁶⁴ [Extern granskning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#), Dnr LED 1.3-2018/122.

Det finns universitetsgemensamma anvisningar för *avveckling av utbildning*⁶⁵. Beslut om avveckling fattas av rektor efter beredning på berörd institution och fakultet samt beslut i fakultetsstyrelse att stödja avvecklingsansökan. Ett eventuellt återkallande av examensrätt från UKÄ innebär att aktuell utbildning ska avvecklas. Avveckling av ett program medför inte automatiskt att ingående kurser avvecklas, det beslutas på fakultetsnivå. Huvudområde kan avvecklas om ingen utbildning längre bedrivs inom det. Examina avvecklas som regel inte om inte särskilda skäl föreligger. I avvecklingsansökan till rektor ska finnas en avvecklingsplan med konsekvensanalys för universitetet och studenterna.

För *avveckling av kurser* har fakulteterna motsvarande anvisningar. Vid t.ex. fakulteten KS ska en avvecklingsansökan innehålla motivering, information om när de sista examinationstillfällena för kursen ges samt en analys av de konsekvenser en avveckling medför. Prefekt ansöker om avveckling och därefter beslutar vicedekan.

Studenter är representerade i ovanstående rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

Forskarutbildning

Inrättande av nytt forskarutbildningsämne beslutas av rektor på förslag av berörd fakultetsstyrelse. Enligt universitetets anvisningar ska följande bedömas: ämnets definition och avgränsning, syftet med utbildningen, forsknings- och forskarutbildningsmiljöns kvalitet, handledares och lärares vetenskapliga och pedagogiska kompetens, utbildningens utformning och genomförande, kvalitetsarbete inklusive doktorandinflytande, ekonomiska förutsättningar, infrastruktur och administrativt stöd samt samverkan och arbetsliv. Beredning av ansökan sker i FUU som tillsätter en bedömargrupp bestående av två externa sakkunniga, en person med vetenskaplig kompetens anställd vid Malmö universitet och en extern doktorand.

Fakulteterna har lokala rutiner för inrättande av forskarutbildningskurser. Vid t.ex. fakulteten LS bereds förslag på forskarutbildningskurser först i respektive ämnes handledarkollegium och sedan i fakultetens forskarutbildningsnämnd. Därefter fattar vicedekan för forsknings- och forskarutbildningsfrågor beslut om inrättande.

Som ett universitetsgemensamt riktmarke för *utformning* av forskarutbildning finns *Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå*⁶⁶.

Vidareutveckling av forskarutbildning sker främst i det utbildningsnära kvalitetsarbetet, genom handledarkollegierna och forsknings- och forskarutbildningsnämnderna. Kursutvärderingar är också ett viktigt verktyg för utveckling av utbildningen. Ett exempel kommer från fakulteten LS där en kurs om kvalitativa metoder har ändrats efter utvärdering och i dialog med doktoranderna. Vid fakulteten OD har ett forskarkollegium införts med syftet att utveckla och stärka kvaliteten i forskningen och forskarutbildningen. Under bedömningsområdena 3–6 finns fler exempel på hur institutioner och fakulteter vidareutvecklar utbildningar.

I den interna utvärderingen 2013–2014 utvärderades utbildningens utformning för samtliga forskarutbildningsämnen. Rekommendationerna från utvärderingen följdes upp ämnes- och fakultetsvis. Under 2017 har UKÄ genomfört granskningar av tre av lärosätets forskarutbildningsämnen. De utbildningar som inte UKÄ granskar kommer att följas upp och vidareutvecklas genom utvärderingar i egen regi i en sexårscykel med start 2020. Universitetsgemensam uppföljning och utveckling sker också genom kvalitetsdialogerna och i FUU.

---

⁶⁵ [Inrättande och avveckling av utbildningsprogram och huvudområden samt tillstånd att utfärda examen på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/402.

⁶⁶ [Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2016/460.

De universitetsgemensamma anvisningarna för *avveckling av ett forskarutbildningsämne* föreskriver att fakultetsstyrelsen, efter samråd med handledarkollegium och fakultetens forskarutbildningsnämnd, kan rekommendera rektor att avveckla ett ämne på forskarnivå. Rekommendationen ska klargöra skälen för avveckling och en avvecklingsplan ska tas fram. Avvecklingen ska ske rättssäkert för de antagna doktoranderna i enlighet med anvisningar som rektor fastställer i varje specifikt fall. Vid avveckling ska konsekvenserna för lärosätets personal och kvaliteten i övriga ämnen beaktas.

Slutsatser

Rutiner, arbetssätt och processer genomgår kontinuerligt översyn för att säkerställa att de är ändamålsenliga, vilket är en *styrka*. Övergången till universitet har inneburit en omfattande genomlysning och uppdatering av styrdokument och riktlinjer. Detta översynsarbete är en *styrka* i sig och har resulterat i att universitetet har ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar. Det finns också en tydlig ansvarsfördelning avseende detta, vilket är en *styrka*.

Det är också en *styrka* att utveckling och ansvar för kvalitetsarbetet i stor utsträckning sker utbildningsnära.

Universitetet har idag flera vilande utbildningar där en avveckling kan vara motiverad. Det är ett *utvecklingsområde* att se över sådana utbildningar för att se om de bör avvecklas.

3.2 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Redan vid starten av lärosätet 1998 stod studentaktivt lärande i fokus och har gjort så även fortsättningsvis. En aspekt av studentaktivt lärande är utmaningsbaserat lärande, vilket lyfts fram i kvalitetsramverket för grund- och avancerad nivå. På universitetsgemensam nivå erbjuder AKL högskolepedagogiska kurser som t.ex. *Perspektiv på och metoder för utmaningsbaserat lärande* och workshoppar som *Walk the talk - hur aktiv måste jag vara i ett studentaktivt lärande?* och *Challenge-based learning – Education for development*. Ett exempel där det studentaktiva lärandet är väl inarbetat är fakulteten OD där den pedagogiska modellen⁶⁷, sedan 1990, är problembaserat lärande.

Universitetets *Anvisningar för utformning av kursplaner*⁶⁸ betonar vikten av studentaktiva arbetsformer. Valet av arbetsformer ska utgå från studentens lärande och lärarens olika sätt att aktivera denna process. Arbetsformerna bör bygga på aktivt deltagande och synliggöra såväl det egna som det kollaborativa lärandet. Arbetsformerna bör presenteras så att det framgår att studenten förutsätts ta initiativ och ansvar för sitt lärande. Arbetsformerna återspeglas också i examinationerna. Vid fakulteterna HS och LS läggs särskild vikt vid praktiska examinationsformer i en yrkeskontext, t.ex. i VFU-kurser. Vid fakulteten OD examineras studenterna bl.a. inom ramen för studentaktivt basgruppsarbete och i kliniska examinationer. Vid fakulteten KS examineras t.ex. studenterna i kursen *The law and practice of the the United Nations – Model United Nations*, 30 hp, bl.a. genom rollspel i form av ett möte i FN:s generalförsamling.

Regelbunden utvärdering med externa bedömare kommer att vara ett viktigt arbetssätt för att säkerställa att utbildningarna utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta

⁶⁷ Rohlin, Madeleine, Petersson, Kerstin & Svensäter, Gunnel: [The Malmö model: a problem-based learning curriculum in undergraduate dental education](#). I: *European journal of dental education* 1998;2: 103-114.

⁶⁸ [Anvisningar för kursplaner vid Malmö högskola](#). UTB 3.1-2016/499.

aktiv roll i sin lärandeprocess. Bedömningen inbegriper att utbildningens utformning och genomförande tar sin utgångspunkt i aktuell pedagogisk forskning, att studentgruppens storlek möjliggör en god och studentaktiv lärandemiljö samt att utbildningen genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna. I den pilotgranskning som 2017 genomfördes av *Socio-nomprogrammet* framförde bedömargruppen att utbildningen behövde stärka detta. Fakulteten har tagit fram en handlingsplan för att åtgärda det.

Även den årliga uppföljningen av *Studenters rättigheter och skyldigheter*⁶⁹ är ett tillfälle att säkerställa studentaktivt lärande. 2017 rapporterade t.ex. lärare vid fakulteten KS om svårigheter med studentaktiva arbetsformer kopplat till studentnärvaro. Detta ledde till att fakulteten tillsammans med AKL våren 2018 arrangerade en gemensam workshop för lärare och studenter kring studentaktivt lärande.

Genom kursvärderingar följs också upp att studenterna tar en aktiv roll i lärandeprocesserna. Resultat av kursutvärderingar följs upp i forum som programråd, programdialoger, lärlagens genomlysningar av kurser och program, kursnämnder och utbildningsnämnder. Fakulteterna sammanställer därefter årligen en rapport som följs upp vid kvalitetsdialoger och av UB.

Forskarutbildning

Doktoranderna tar en aktiv roll i sin egen utbildning genom ISP:en som utformas och följs upp i dialog mellan doktorand, handledare och examiner. Forskarutbildning är, genom det forskningsprojekt doktoranden genomför, i hög grad studentaktivt lärande. Avhandlingsprojektet nödvändiggör en aktiv roll under hela forskarutbildningen. Det avspeglas även i examinationsprocessen där disputationen med dess diskussion mellan opponent och respondent är en central del av examinationen. Där prövas doktorandens förmåga att presentera, diskutera och försvara sina forskningsresultat i relation till befintlig forskning inom ämnet. Doktorandens medverkan i seminarier och andra former för kollegial granskning innebär också en aktiv roll i sin egen lärandeprocess.

Slutsatser

Universitetet säkerställer att utbildningarna utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna och doktoranderna att ta aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationerna.

Universitetets fokus på studentaktivt lärande, vilket uppmuntrar studenterna och doktoranderna att ta en aktiv roll i sitt eget och det kollaborativa lärandet, är en *styrka*.

Det är också en *styrka* att lärosätet har rutiner och strukturer för att säkerställa att utbildningarnas utformning och genomförande säkerställer att studenterna tar aktiv roll i lärandeprocesserna. Därtill arrangerar AKL flera utbildningar som riktar sig till personalen för att säkerställa att kompetens finns för detta.

3.3 Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Universitetets mål i *Strategi 2022* är att ha utbildning som är vetenskapligt förankrad både avseende pedagogik och ämnesinnehåll, vilket ger förutsättningar för inkluderande och studentaktivt livslångt lärande. Vidare är målet att ha sammanhållna, starka och gränsöverskridande internationella akademiska miljöer där utbildning, forskning och samverkan är integrerade.

Utvärderingar av universitetets fem forskningscentrum visar att de är väl utbildningsanknutna. Samtliga forskare vid centrumen undervisar också.

---

⁶⁹ [Studenters rättigheter och skyldigheter vid Malmö högskola](#). Dnr Mahr 15-2011/615.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Vid UKÄ:s utbildningsutvärderingar 2011–2014 bedömdes flera av universitetets utbildningar ha brister vad gäller forskningsanknytning. Utvärderingarna ledde till ett omfattande arbete för att stärka och säkerställa forskningsanknytningen, bl.a. genomfördes ett stort antal workshoppar och seminarier om forskningsanknytning på institutioner, fakulteter och universitetsgemensamt. Resultatet blev genomlysta och reviderade utbildnings- och kursplaner. Granskningarna blev därmed kvalitetsdrivande på universitetet och är det fortfarande.

Forskningsanknuten utbildning lyfts fram i kvalitetsramverket. Ett nära samband mellan utbildning och forskning ska ge studenterna möjlighet att omsätta forskningsbaserad kunskap i handling. Vid fakulteten OD ges exempelvis studenter möjlighet att genomföra sina examensarbeten inom ramen för pågående forskningsprojekt och examensarbeten publiceras ofta i refereegranskade vetenskapliga artiklar eller presenteras vid vetenskapliga konferenser. Även vid fakulteten HS kan t.ex. masterstudenter inom biomedicin göra sina examensarbeten inom fakultetens forskningsprojekt. Vid fakulteten KS finns kurser i forskningspraktik i flera av masterprogrammen.

Vid inrättande av ny utbildning på grund- och avancerad nivå ställer universitetet krav på att sambandet mellan utbildning och forskning ska vara säkrat. Ansökande fakultet ska redovisa hur lärandemål, undervisning, kurslitteratur och examination säkerställer forskningsanknytning och progression. För masternivån ställs ytterligare kvalitetskrav genom att studenterna, med anknytning till lärandemål och examination, ska ta aktiv del i universitetets forsknings- och forskarutbildningsmiljöer. Ansökan bedöms också utifrån om fakulteten har vetenskaplig, pedagogisk och annan kompetens som är nödvändig för undervisning, handledning och examination.

I utvärdering med externa granskare kommer bedömning att göras av hur undervisande personal bidrar till en lärandemiljö med tydlig koppling mellan utbildning och såväl nationell som internationell forskning, hur det säkerställs att utbildningen är uppdaterad i förhållande till forskning samt hur utbildningen bidrar till att studenterna utvecklar kunskaper och färdigheter kopplade till forskningsprocessens olika delar.

Vetenskaplig kompetens beaktas också vid rekrytering, meritering och tjänsteplanering av undervisande personal, se Förutsättningar 2.1–2.

Att utbildningen är forskningsanknuten följs systematiskt upp i lärarlag, programråd, programdialoger och andra forum på institutioner och fakulteter, liksom i de årliga kvalitetsdialogerna mellan universitetsledning och fakulteter. Vid fakulteten HS pågår exempelvis för närvarande en systematisk genomlysning av forskningsanknytningen i fakultetens utbildningar. Vid kvalitetsdialogen 2018 med fakulteten OD diskuterades t.ex. forskningsanknytningen i *Tandhygienistutbildningen*. Fakulteten avser att göra en riktad utlysning för en doktorand inom området för att stärka kopplingen mellan utbildning och forskning.

Universitetet gör också strategiska satsningar i syfte att stärka sambandet mellan utbildning och forskning. Ett exempel är forskarskolan *Lärande i mångkulturella samhällskontexter* vid fakulteten LS, vilken finansieras av universitetet och fakulteten gemensamt i syfte att bl.a. stärka lärarutbildningens forskningsanknytning⁷⁰.

---

⁷⁰ [Forskarskola vid fakulteten för lärande och samhälle](#). Dnr LED 1.4-2017/83.

Forskarutbildning

Universitetets *Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå*⁷¹ anger att forskning av hög kvalitet är en förutsättning för en forskarutbildning av hög kvalitet. Doktoranden ska verka i en forskande miljö som kännetecknas av tillräckligt många doktorander och handledare samt andra forskare inom ämnesområdet.

Kvalitetsramverket betonar att det utbildningsnära kvalitetsarbetets centrala komponent är fortlöpande kollegial granskning av doktorandernas arbeten och progression: vid introduktions-, mitt- och slutseminarier, genom *peer review* eller motsvarande. Sambandet mellan forskningen och forskarutbildningen säkerställs genom denna kollegiala kultur och genom den dagliga interaktionen mellan seniora forskare och doktorander i forskarutbildningsmiljön.

Inför kvalitetsdialogerna 2018 ombads fakulteterna redovisa seminariefrekvensen i forskarutbildningsmiljöerna. Underlagen och dialogerna visade att alla fakulteter säkerställer regelbundet kollegialt utbyte mellan doktorander och seniora forskare. Formerna för detta skiljer sig dock något åt mellan ämnestraditionerna. Dialogerna visade också att samtliga fakulteter agerar för att stärka sin seminariekultur eller andra former för kollegial dialog kring forskning. Fakulteten OD har t.ex. nyligen startat ett fakultetsövergripande forskarkollegium för att stärka det kollegiala samtalet där både doktorander och lärare deltar som ett komplement till de samtalsmiljöer som finns inom forskargrupperna. Formerna för kollegial granskning ska också tydliggöras i fakultetens studiehandbok.

Vid inrättande av nytt forskarutbildningsämne ställer universitetet krav på att doktorandernas forskarutbildningsmiljö ska hålla hög vetenskaplig kvalitet. Däri ingår förutsättningar för regelbunden kollegial granskning av doktorandernas arbete, i seminariemiljö eller på annat sätt. I ansökan ska fakulteten redogöra för de tilltänkta handledarnas publikationer, förvärv av externa medel, deltagande i nationella och internationella nätverk samt erfarenhet av att leda seminarieverksamhet.

Slutsatser

Det är en *styrka* att sambandet mellan utbildning och forskning genomsyrar hela det sammanhållna kvalitetssystemet. De strategiska målsättningarna om sambandet återfinns i kvalitetsramverket på grund- och avancerad nivå och det följs upp genom flera aktiviteter inom kvalitetssystemet. För forskarutbildningen utgör sambandet mellan utbildning och forskning en grundförutsättning.

I och med universitetsblivandet och *Strategi 2022* har sambandet mellan utbildning och forskning i verksamheten ytterligare accentuerats. Denna diskussion är påtaglig i vardagen på samtliga nivåer i organisationen och det är en *styrka* att aktivitetsnivån och medvetenheten om dessa frågor är så hög.

Det är en *styrka* att kollegial granskning är en integrerad del i samtliga doktoranders utbildning och att alla fakulteter arbetar aktivt för att stärka den kollegiala miljön.

Det är dock ett *utvecklingsområde* att säkerställa att seniora lärare har tid och möjligheter att delta i forskningsseminarier regelbundet, vilket flera fakulteter har framhållit i kvalitetsdialogerna. På samma sätt är det ett *utvecklingsområde* att bättre integrera doktorander som har arbetsgivare utanför universitetet i seminarie- och forskningsmiljöerna.

---

⁷¹ [Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2016/460.

3.4 *Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.*

Utbildning på grund- och avancerad nivå

Kopplingen mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer är central i det utbildningsnära kvalitetsarbetet. Arbetet med kursplaner tar sin utgångspunkt i de universitetsgemensamma anvisningarna för kursplaner⁷², vilka anger att utbildningen ska präglas av konstruktiv länkning. Kursnämnder och utbildningsnämnder granskar utbildnings- och kursplaner med avseende på koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer. Den konstruktiva länkningen följs systematiskt upp i lärarlag, programråd, programdialoger och andra forum på fakulteter och institutioner. Det utbildningsnära arbetet kan exemplifieras med fakulteten LS som arbetar med särskilda måltäckningsmatriser och progressionsmallar. Fakulteten HS har som rutin att vid revidering av utbildningsplan, eller minst vart sjätte år, ska fakultetens utbildningar genomföra en självvärdering i syfte att säkerställa att utbildningen uppfyller examensmålen och borgar för god progression. På fakulteten OD finns särskilda curriculumkommittéer som ser över länkning och måluppfyllelse i relation till examensmålen samt vid behov föreslår kvalitetshöjande åtgärder.

Vid inrättande av ny utbildning utgör konstruktiv länkning ett av de kvalitetskrav som ställs på utbildningen. Ansökan ska bl.a. innehålla en matris som åskådliggör nationella och lokala mål i förhållande till kursernas lärandemål. Konstruktiv länkning kommer på motsvarande sätt att utgöra ett kvalitetskrav vid universitetets egeninitierade utvärderingar med externa bedömare. Fakulteten ska dels i en matris visa hur kursernas lärandemål med progression bidrar till att de nationella målen uppfylls, dels i text beskriva hur samspelet mellan kursernas lärandemål, arbetsformer och bedömningsformer sker i utbildningen. Redogörelsen ska belysas med konkreta exempel där det framgår vad som bedöms och vad som krävs för godkänt resultat. Vid den externa granskningen bedöms också måluppfyllelse i ett antal slumpmässigt utvalda självständiga arbeten.

Universitetets nya riktlinjer för kursutvärderingar omfattar fem obligatoriska frågor varav två rör kopplingen mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer. Uppföljning av dessa frågor kommer årligen att ske universitetsgemensamt.

För att stärka kompetensen om konstruktiv länkning och bedömning ger AKL stöd till lärare, bl.a. genom kurserna *Akademiskt lärarskap* och *Att vara lärare i högre utbildning*.

Forskarutbildning

I kvalitetsramverket för forskarutbildning anges att det utbildningsnära kvalitetsarbetet syftar till att bl.a. möjliggöra för doktoranderna att fullfölja sin utbildning och nå examensmålen. Forskarutbildningens lokala mål finns i den allmänna studieplanen. Doktoranden uppnår de lokala och nationella målen genom kurser, avhandlingsarbete och andra aktiviteter som specificeras i ISP:en.

Den interna utvärderingen av forskarutbildningen 2013–2014 identifierade uppföljningen av doktorandernas måluppfyllelse som ett utvecklingsområde. En följd av utvärderingen är att rollen som examinator har stärkts. Examinator, vars roll specificeras ytterligare i fakulteternas studiehandböcker, ska säkerställa att de ingående kurserna i ISP:en är tillräckliga och relevanta för att nå examensmålen.

Den interna utvärderingen har också lett till att universitetet under 2018–2019 kommer att införa ett digitalt system för ISP. Ett projekt har inletts för att göra ISP:en mer användbar, rättssäker och uppföljningsbar. I avvaktan på den digitaliserade ISP:en har fakulteten TS tagit fram en progressionsmatris som bifogas ISP:en och som kopplar aktiviteter inom utbildningen till enskilda examensmål i syfte att

---

⁷²[Anvisningar för kursplaner vid Malmö högskola](#). UTB 3.1-2016/499.

säkerställa att samtliga examensmål nås genom progression. I ämnet pedagogik vid fakulteten LS används också en matris som kopplar ihop moment i utbildningen med examensmålen. I UKÄ:s utvärdering av ämnet 2017–2018 framhöll bedömargruppen detta som ett gott exempel på hur måluppfyllelse kan planeras och synliggöras för såväl doktorander som handledare och kursansvariga.

AKL tillhandahåller ett kursutbud som ger förutsättningar för doktoranderna att nå de icke-ämnesspecifika målen (d.v.s. de som behandlar s.k. generiska färdigheter). AKL:s kurser är öppna för alla doktorander vid universitetet. Planering och genomförande av kurserna sker i samråd med FUU, som också inrättar kurserna och fastställer kursplanerna.

Slutsatser

För utbildning på grund- och avancerad nivå är det en *styrka* att de universitetsgemensamma anvisningarna för kursplaner tydligt anger att koppling mellan lärandemål, arbetsformer och bedömningsformer ska finnas. Den konstruktiva länken följs systematiskt upp i det utbildningsnära kvalitetsarbetet. Den säkerställs också vid inrättande av utbildning samt vid granskning med externa bedömare.

Det är ett *utvecklingsområde* att utforma universitetsgemensamma systematiska rutiner för forskarutbildningen som kopplar aktiviteter inom utbildningen till enskilda examensmål i syfte att säkerställa att samtliga examensmål nås.

3.5 Lärosätet säkerställer att varje student och doktorand ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Malmö universitet arbetar på flera sätt med att säkerställa att studenterna och doktoranderna ges förutsättningar att genomföra sin utbildning inom planerad studietid. Detta sker bl.a. genom de olika former av studentstöd som finns vid Studentcentrum, Studieverkstaden och Biblioteket, se Förutsättningar 2.3. Kontakten mellan lärare och studenter, handledare och doktorander, är viktig för att fånga upp problem kopplade till studenters och doktoranders förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid. Kurs- och programansvariga hänvisar ofta studenter till Studentcentrum, Studieverkstaden och Biblioteket om behov av extra stöd identifieras.

Universitetets erfarenhet är att en väl fungerade introduktion är viktig för att studenterna och doktoranderna ska få en bra start i utbildningen, vilket minskar risken för att studierna försenas. Stor vikt läggs därför vid introduktionen.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

I processen *Introducera student* finns förutom *Early alert* bl.a. en lärarguide⁷³ för att säkerställa att alla studenter får likvärdig information om t.ex. studentstöd, behörighetskrav för kurser inom program och vad som händer om man inte tar sina poäng som planerat.

Nyckeltal avseende genomströmning och examensfrekvens följs främst upp i det utbildningsnära kvalitetsarbetet. Vid fakulteten TS utgör t.ex. följande nyckeltal ur SILA⁷⁴ underlag vid de årliga programdialogerna: antal registrerade studenter per termin, prestationsgrad, andel/antal godkända studenter, andel/antal godkända examensarbeten respektive examensfrekvens. Nyckeltal avseende t.ex. genomströmning utgör också underlag vid kvalitetsdialogerna då universitetsledningen följer upp att åtgärder genomförs på fakulteter eller universitetsgemensamt om behov indikeras av nyckeltalen.

⁷³ [Lärarguiden – att introducera studenter till högre studier](#). (webbsida)

⁷⁴ SILA är ett ledningsinformationssystem vid Malmö universitet. SILA = Strategisk Information för Ledning och Analys.

UKÄ har tillhandahållit nyckeltal avseende Malmö universitets examensfrekvens i jämförelse med riket. I flera fall är examensfrekvensen för Malmö universitet lägre än riksgenomsnittet. Genom uppföljningar som görs utbildningsnära, t.ex. så som beskrivits för fakulteten TS ovan, konstateras att en vanlig anledning till låg examensfrekvens är att studenterna får arbete innan de avslutat sina studier. För utbildningar som leder till legitimationsyrken är examensfrekvensen hög, vilket är en naturlig följd av att studenterna behöver sin examen för att kunna utöva sitt yrke. Här är examensfrekvensen i flera fall högre vid Malmö universitet än riksgenomsnittet.

Forskarutbildning

Inom forskarutbildningen säkerställer fakulteterna att doktoranderna har goda förutsättningar att slutföra utbildningen i tid främst genom årlig individuell uppföljning. Varje fakultet beskriver i sin studiehandbok processen för uppföljning av ISP:en och fakulteterna har också rutiner för hantering av doktorander som eventuellt släpar efter i sina studier. ISP:en revideras efter dialog med doktorand och handledare. Vid de flesta fakulteter involveras handledarkollegiet i uppföljningen.

Universitetet ger introduktion för nyantagna doktorander, såväl universitetsgemensamt som på fakultet/institution. Vid den universitetsgemensamma introduktionen informeras doktoranderna bl.a. om forskarutbildningens regelverk, de universitetsgemensamma kurserna och Bibliotekets stöd. De senaste åren har introduktionen genomgått förändringar baserad på kritik som framförts vid uppföljning med doktorander och handledare. En större del av introduktionen sker nu utbildningsnära. Uppföljningen av doktorandernas introduktion genomförs i processen *Bedriva forskarutbildning*.

UKÄ har tillhandahållit nyckeltal avseende examensfrekvens i forskarutbildningen, d.v.s. hur stor andel av universitetets doktorander som tar examen inom åtta år. Statistiken är uppdelad på forskningsämnesområden, vilket gör nyckeltalen svårtolkade för Malmö universitet då t.ex. forskningsämnesområdet Medicin och hälsovetenskap omfattar fyra forskarutbildningsämnen vid tre fakulteter. Samhällsvetenskapens åtta ämnen är likaledes spridda över tre fakulteter. Universitetet har dock gjort en egen analys av examensfrekvensen för alla antagna doktorander 2002 och 2010. Av de 15 doktorander som antogs 2002 har 10 avlagt doktorsexamen och en licentiatexamen. Två doktorander är fortfarande aktiva och två är inaktiva. Universitetet menar därför att examensfrekvensen i praktiken är högre än de 44 % som UKÄ:s nyckeltal visar. Förklaringen till den låga aktivitetsgraden är att majoriteten av de antagna 2002 var tandläkare som parallellt med forskarstudierna var yrkesverksamma. Fyra doktorander slutförde därför sin utbildning efter mer än nio år. Av de 19 personer som antogs 2010 har 13 avlagt examen, tre är fortfarande aktiva och tre är inaktiva.

Den stora andelen yrkesverksamma doktorander förklarar också varför bruttostudietiden i forskningsämnesområdet Medicin och hälsovetenskap är högre än riksgenomsnittet. Den lägre nettostudietiden kan förklaras utifrån historiska problem med att redovisa en korrekt aktivitetsgrad för denna doktorandgrupp. Det finns numera tydliga rutiner för aktivitetsredovisning i LADOK.

Slutsatser

Universitetet säkerställer att varje student och doktorand ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid. Systematisk uppföljning av studenters och doktoranders genomströmning, examensfrekvens och andra nyckeltal sker främst utbildningsnära, vilket är en styrka. Det är i den utbildningsnära verksamheten som kunskap om bakgrunden till nyckeltalen och möjligheter till åtgärder bäst finns.

Det samlade studentstöd som erbjuds både individer och grupper genom Studentcentrum, Studieverkstaden och Biblioteket ger goda förutsättningar för varje student och doktorand att genomföra utbildningen inom planerad studietid. Det är en styrka att detta studentstöd är mångfacetterat och sker i nära samarbete med institutioner och fakulteter.

3.6 Utifrån genomförda uppföljningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Aktiviteter och rutiner för att följa upp och utveckla utbildningarna pågår kontinuerligt på universitetets alla organisationsnivåer. Universitetets fokus på utbildningsnära kvalitetsarbete innebär att det är på institutioner och fakulteter som merparten av såväl uppföljning som åtgärder sker. Exempel på utbildningsnära åtgärder finns under samtliga bedömningsområden. Fakulteternas styrdokument för kvalitetsarbetet beskriver t.ex. hur olika uppföljningar dokumenteras i minnesanteckningar som sedan följs upp vid nästkommande möte i det aktuella forumet. På så sätt säkerställs att de åtgärder som beslutas verkställs och följs upp.

Universitetsgemensamma utvecklingsområden identifieras främst genom kvalitetsdialogerna mellan universitetets ledning och fakulteterna samt genom erfarenhetsutbyte och avstämningar i UB respektive FUU. Kvalitetsdialogerna kommer att sammanfattas i en rapport, som tillsammans med underlag från verksamhetssystem ger möjlighet till uppföljning och analyser. Dialogerna och rapporten utgör ett underlag för val av teman till Kvalitetsforum, se Styrning och organisation 1.1–2. Vid höstens verksamhetsdialoger mellan universitetsledningen och respektive fakultetsledning följs upp att utfall och åtaganden från vårens kvalitetsdialoger har arbetats in i budget/resursfördelning, verksamhetsplaner och kompetensförsörjningsplanering på institutions-, fakultets- och universitetsgemensam nivå inför kommande år.

Utbildning på grund- och avancerad nivå

I det utbildningsnära kvalitetsarbetet följs t.ex. kursvärderingar, alumnenkäter och lärarlagens genomsynningar av utbildningarna upp i programråd, programdialoger, kurs- och utbildningsnämnder samt kvalitetsdialoger på fakultetsnivå med syftet att förbättra och utveckla utbildningarna.

Ett exempel på uppföljning i det utbildningsnära kvalitetsarbetet kommer från fakulteten KS där programmets kvalitetsutveckling årligen följs upp vid programdialoger. Vid programdialogen 2017 för *Leadership for sustainability* konstaterades att såväl studenter som lärarlaget såg problem avseende bedömningsformerna. Programansvarig fick i uppdrag av prefekten att tillsammans med lärarlaget se över strukturen för examinationerna. Bedömningsformerna har hittills förändrats i en kurs och fler förändringar kommer att ske inför 2019, vilket noterades vid uppföljningen 2018.

Universitetets arbete med tidig uppföljning, *Early alert*, och hur det kan leda till åtgärder såväl för individer som för grupper beskrivs under Förutsättningar 2.3.

Årlig uppföljning av efterlevnaden av *Studenters rättigheter och skyldigheter vid Malmö universitet*⁷⁵, bl.a. det gångna årets studentklagomål och disciplinärenden, sker årligen i fakulteternas utbildningsnämnder och UB. Varje fakultet ska baserat på uppföljningen upprätta en handlingsplan för det kommande året och uppföljning av åtgärderna sker efterföljande år. På fakulteten LS innehåller handlingsplanen för 2018 t.ex. proaktivt arbete för att förhindra plagiat. Detta ska bl.a. ske som en del av arbetet med akademiskt skrivande i kurserna.

Riksrevisionen påtalade vid en uppföljning 2017 bl.a. brister i hur universitetet utser examinatorer för utbildning på grund- och avancerad nivå. Som en åtgärd infördes därför i mars 2018 universitetsgemensamma rutiner för detta.⁷⁶

De utbildningsutvärderingar som genomfördes av UKÄ 2011–2014 gav stor genklang i universitetets verksamhet och de brister som konstaterades vid utvärderingarna åtgärdades och har följts upp av UKÄ.

⁷⁵ [Studenters rättigheter och skyldigheter vid Malmö högskola](#). Dnr Mahr 15-2011/615.

⁷⁶ [Administrativ rutin för utseende av examinator vid Malmö universitet \(grund- och avancerad nivå\)](#). Dnr LED 1.3-2018/151.

Åtgärderna begränsades dock inte till de utbildningar som fick omdömet bristande kvalitet utan har inneburit kvalitetshöjningar även för andra utbildningar, t.ex. ledde utvärderingarna till en mängd seminarier och workshoppar om bl.a. forskningsanknytning och bedömningskriterier för självständiga arbeten, vilket kom alla utbildningar till godo.

Vårterminen 2019 kommer de första egeninitierade externa granskningarna av Malmö universitets utbildningar att genomföras. Utfallet av dessa utvärderingar kommer att följas upp på fakulteterna i t.ex. fakultetsstyrelser, kvalitetsdialoger, programdialoger, kurs- och utbildningsnämnder. Det utlåtande som bedömargruppen lämnade i piloten 2017 har lett till utveckling av utbildningen, se exempel under Styrning och organisation 1.5.

Forskarutbildning

Det utbildningsnära kvalitetsarbetet inom forskarutbildning ger många tillfällen till individuell uppföljning och därtill kopplade åtgärder, t.ex. *peer review*-granskning av avhandlingskapitel och artiklar inför publicering, årlig ISP-uppföljning, kursvärderingar, alumnenkäter samt dialoger mellan doktorander och handledare.

Universitetets interna utvärdering 2013–2014 resulterade i rekommendationer på kvalitetshöjande åtgärder för ämnen, fakulteter och på universitetsgemensam nivå. Återkommande rekommendationer handlade bl.a. om att stärka examinatorernas roll och att förbättra introduktionen till forskarutbildning. Utifrån rekommendationerna tog samtliga ämnen, fakulteter och universitetsgemensam nivå fram åtgärdsprogram som har följts upp i FUU. En ny utvärderingscykel av samtliga forskarutbildningsämnen som inte utvärderas av UKÄ påbörjas 2020, där åtgärdsprogram på liknande sätt kommer att tas fram och följas upp.

UKÄ har 2017–2018 genomfört utvärderingar av forskarutbildningsämnena Historia och historiedidaktik, Pedagogik respektive Datavetenskap. Beslut om Historia och historiedidaktik meddelades i maj 2018, där utbildningen bedömdes ha hög kvalitet. Övriga beslut förväntas under 2018. De interna utvärderingar 2013–2014 har lett till förbättringar vilket kan exemplifieras med att handledarkapaciteten i historiedidaktik, som i den interna utvärderingen ansågs vara ett utvecklingsområde, nu av UKÄ bedöms vara tillfredsställande. Inga av de åtgärdsområden som identifierades vid den interna utvärderingen har bedömts vara bristande i UKÄ:s utvärdering.

Slutsatser

Det är en del av universitetets kvalitetskultur att utifrån genomförda uppföljningar vidta de åtgärder som krävs för att förbättra utbildningarna. Kvalitetssystemets fokus på utbildningsnära kvalitetsarbete ger många tillfällen till avstämningar, uppföljningar och därtill kopplade åtgärder. Kvalitetskulturen innebär att det finns ett kontinuerligt, aktivt arbete som utifrån synpunkter från studenter, lärare, alumner, arbetslivsrepresentanter m.fl. leder till åtgärder och förbättringar. Vid uppföljningar i t.ex. programdialoger, utbildningsnämnder och kvalitetsdialoger på fakultetsnivå säkerställs att åtgärder genomförs och förbättringar sker. Det är en *styrka* att kvalitetssystemet genom utbildningsnära aktiviteter förmår identifiera och följa upp utbildningarnas utvecklingsområden.

Det utbildningsnära kvalitetsarbetet följs också upp i kvalitetsdialoger mellan fakultetsledning och universitetsledning. De åtgärdsförslag som kvalitetsdialogerna genererar integreras i verksamhetsplaneringen. Det är en *styrka* att hela organisationen, såväl universitetsledningen som fakulteter och institutioner, på detta sätt säkerställer att kvalitetshöjande åtgärder vidtas.

De utbildningsutvärderingar som UKÄ och lärosätet självt hittills genomfört har gett resultat i form av förbättrad kvalitet. Det är en *styrka* att erfarenheter av utvärderingar får spridning i organisationen och att kvalitetshöjande åtgärder genomförs även på andra utbildningar än den utvärderade.

3.7 Åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Den information som genereras av kvalitetssystemet (bedömningsgrund 1.6) sammanfaller till stora delar med åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna (bedömningsgrund 3.7). Båda bedömningsgrunderna handlar om att kommunicera på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter. Universitetet har därför valt att samla svaret avseende dessa bedömningsgrunder under Styrning och organisation 1.6.

Bedömningsområde: Jämställdhet

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätet genom sitt kvalitetsarbete systematiskt bidrar till att jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Jämställdhet beaktas systematiskt som en del av lärosätets kvalitetssystem och kvalitetsarbete.

Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet behov av utveckling av ett jämställdhetsperspektiv i utbildningarna. Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar kontinuerligt utbildningarna utifrån ett jämställt arbetssätt.

Åtgärder som planeras eller genomförs kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Bedömningsgrund:

Lärosätet säkerställer ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Vägledning till lärosätet:

Visa hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete uppfyller bedömningsgrunden inom området, bland annat genom att beskriva rutiner och processer som bidrar till detta. Beskrivningen ska visa hur lärosätet arbetar löpande för att systematiskt beakta jämställdhet i sina utbildningar. Beskrivningen kan även innehålla exempel på mål och strategier som har ställts upp i förhållande till bedömningsområdet och bedömningsgrunden. I detta kan ingå hur lärosätet följer upp dessa mål, hur det avgörs om målen har uppnåtts och vad lärosätet vidtar för åtgärder om målen inte har uppnåtts. Visa även hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete identifierar utvecklingsområden.

Om det finns en skillnad i hur kvalitetsarbetet mellan olika delar av lärosätet eller mellan olika typer av utbildningar utförs ska dessa skillnader beskrivas. Vid behov, hänvisa till policyer, rutiner och processer som beskrivs i samband med bedömningsområdet "styrning och organisation".

Förutom det som kommer fram kopplat till bedömningsgrunden kan lärosätet lyfta andra frågor som är viktiga för den systematiska utvecklingen av jämställdhet i utbildningarna vid lärosätet.

Ge belägg för att kvalitetsarbetet är välfungerande och effektivt, och att det systematiskt säkerställer jämställdhet i utbildningarna, utifrån information som genereras inom kvalitetssystemet.

Lärosätets redogörelse:

4 Jämställdhet

I *Strategi 2022* anges att Malmö universitet ska vara ett inkluderande lärosäte genom att skapa en öppen och inkluderande universitetskultur med lika villkor bland såväl studenter som medarbetare och där verksamheten är jämställdhetsintegrerad.

Jämställdhetsperspektivet är en integrerad del av kvalitetsarbetet och återfinns därför i ramverken. För att stödja och säkerställa det systematiska arbetet med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande är jämställdhetsperspektivet återkommande i flertalet av de universitetsgemensamma styrdokument som är relevanta för arbetet.

*Policy för likabehandling av studenter*⁷⁷ utgör tillsammans med *Handlingsplan för jämställdhetsintegrering*⁷⁸ de dokument som är grunden för universitetets strategiska arbete med frågor som rör lika villkor och jämställdhet. Policyn tar sin utgångspunkt i diskrimineringslagstiftningen, men slår också fast att mångfald berikar och gynnar lärande, kreativitet och hög kvalitet.

Handlingsplanen pekar ut tre prioriterade områden för 2017–2019: jämställdhetsintegrerade professionsutbildningar, akademiska karriärvägar respektive forskningsmiljöer. Jämställdhetsintegrerade professionsutbildningar innebär t.ex. att studenterna ska gå ut i yrkeslivet med tillräckliga kunskaper om hur kön och makt görs inom det yrkesområde de utbildar sig till, för att därigenom kunna bidra till ökad jämställdhet i samhället. Jämställdhetsintegrerade akademiska karriärvägar har bl.a. stor betydelse för att säkerställa tillgång på handledare av båda könen inom forskarutbildningen. Enkönade handledargrupper ska undvikas. Vid kompetensutveckling och meritering av lärare och forskare ska universitetet därför beakta att det ska finnas tillgång till handledare av båda könen med minst docentkompetens. Handledare inom forskarutbildningen ska ha genomgått handledarutbildning. I universitetets handledarutbildning behandlar ett av lärandemålen frågor kring kön och makt i akademien.

Arbetet med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande sker främst i det utbildningsnära arbetet, vilket exemplifieras nedan. Ramverken, handlingsplanen och policyn utgör universitetsgemensamma dokument som stödjer arbetet.

För fakulteten LS yrkesexamina finns nationella examensmål om jämställdhet och jämlikhet vilket konkretiseras i lärandemål, arbetsformer och litteratur i programmets kurser. Studenterna utvecklar successivt bl.a. sin förmåga att använda genusperspektivet som ett analysverktyg i arbetet med såväl elevers lärande och utveckling som i gruppprocesser med barn, unga och vuxna. I UKÅ:s pilotutvärdering 2017 av grundlärorexamen med inriktning mot arbete i årskurserna 4–6 fick utbildningen vid Malmö universitet omdömet Hög kvalitet i sin helhet, inklusive för bedömningsområdet Jämställdhet.

Vid fakulteten OD inleds samtliga utbildningsprogram med en gemensam introduktionskurs. I kursen problematiseras faktorer som har betydelse för relationer mellan människor, däribland genus. Jämställdhet återkommer sedan under programmen med frågeställningar om hur detta påverkar sociala och interprofessionella relationer, patientkontakter samt hur hälsa, sociala och ekonomiska faktorer kan påverkas. Jämställdhetsperspektivet är också representerat i den kliniska färdighetsträningen och vid kliniska seminarier med fokus på hur hälsa och vård varierar, planeras och genomförs ur ett jämställdhetsperspektiv.

Vid fakulteten HS görs för närvarande en systematisk översyn av utbildningarna utifrån universitetets handlingsplan om jämställdhetsintegrerade professionsutbildningar. Jämställdhetsperspektivet analyseras i utbildningarnas innehåll, bl.a. i utbildningsplaner, kursplaner och litteratur. Studenternas faktiska och upplevda jämställdhet undersöks i studentenkäten *Programvärdering 2018* för att följas upp 2020. Sammanställning av resultaten, seminarium för lärare och studenter samt dokumentation ska vara klar 2019. Återkoppling kommer att ske till fakultetsstyrelse, ledningsgrupp, utbildningsnämnd, institutioner, UB och vid kvalitetsdialoger.

De universitetsgemensamma anvisningarna för kursplaner har för närvarande inga explicita krav på beaktande av jämställdhet utöver att olika perspektiv ska beaktas vid val av kurslitteratur. I det utbildningsnära arbetet med att granska kursplaner, vilket sker i fakulteternas kursnämnder och utbildningsnämnder ställs därför inte krav på detta. De granskande nämnderna konstaterar dock att allt fler kursplaner ändå beaktar jämställdhet. Säkerställande av att utbildningarnas innehåll, utformning och

---

⁷⁷ [Malmö högskolas policy för likabehandling av studenter](#). Dnr Mahr 15-2014/423.

⁷⁸ [Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2017-2019](#). Dnr. LED 1.3-2016/333.

genomförande beaktar jämställdhet sker dock systematiskt i andra delar av kvalitetssystemet, så som vid provning inför inrättande och, med start våren 2019, vid utvärdering med externa bedömare.

Kvalitetskriterier i universitetets *Anvisningar för inrättande och avveckling av utbildningsprogram och huvudområde på grund- och avancerad nivå*⁷⁹ ställer krav på jämställdhet. Exempelvis ska lärandemål, undervisning, kurslitteratur och examination vara jämställdhetsintegrerade. Vid årets ansökningsomgång konstaterade Programutskottet att utbildningsförslagen väl möter dessa kriterier.

Jämställdhet kommer också att bedöms i universitetets kommande utvärderingar med externa bedömare för såväl utbildning på grund- och avancerad nivå som forskarutbildning. För grund- och avancerad nivå kommer bedömningen att ske bl.a. mot följande kvalitetskriterier.

- Jämställdhetsperspektiv beaktas i lärandemål, arbetsformer, kurslitteratur och examination.
- Lärarna har vetenskaplig, pedagogisk och annan nödvändig kompetens för undervisning, handledning och examination, inklusive kunskap om jämställdhet och hur genus görs och gestaltas, t.ex. hur könsstereotyper reproduceras, inom utbildningens ämnesområde(n).

Frågor relaterade till jämställdhet kommer också att ställas i kommande alumni- och exitenkäter.

I ramverket för forskarutbildningen slås fast att antagningsprocessen ska vara transparent för att säkerställa att det är de bäst kvalificerade som antas till forskarutbildningen. Det ska finnas rutiner som säkerställer att sökanden ges likvärdiga möjligheter att antas och framgångsrikt genomföra utbildningen. Vid samtliga fakulteter beaktas således jämställdhet vid antagning till forskarutbildning. Jämställdhet beaktas också när handledare utses, vid förändring av handledarkonstellation, vid tillsättning av examinator, vid tillsättning av betygsnämnd för disputation och vid andra uppdrag som innebär att person(er) utanför universitetet/institutionen anlitas. Ett exempel på sådant granskningsarbete är att fakulteten TS dekan våren 2018 återremitterade ett förslag vad gäller handledare till berörd institution då förslaget innebar en enkönad handledargrupp.

Tre av universitetets forskarutbildningsämnen har utvärderats av UKÄ 2017–2018. Bedömargruppen för Historia och historiedidaktik framhåller t.ex. i sitt utlåtande att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningens utformning och genomförande. Bedömargruppen menar att genusperspektivet och jämställdhetsaspekter är starkt närvarande inom den forskning som bedrivs vid miljön bl.a. genom att flera avhandlingar har ett genusperspektiv.

I den nationella *Doktorandspegeln 2016* har universitetet noterat att det finns skillnader i hur universitetets manliga och kvinnliga doktorander upplever handledningen⁸⁰. Detta har varit föremål för diskussion i FUU och i handledarkollegier. Den handledarenkät som genomförts våren 2018 har undersökt vilket stöd handledare behöver.

Sedan 2018 finns vid universitetet Rådet för jämställdhet och lika villkor⁸¹, som stödjer och samordnar universitetets arbete med tillgänglighet, likabehandling, jämställdhet och lika villkor. Dessutom finns Genusvetenskapliga kollegiet som genom kurser, workshoppar, paneldebatter och konferenser bl.a. arbetar för att öka kunskapen kring mer jämställda akademiska karriärvägar samt genus i profession.

Åtgärder som planeras eller har vidtagits kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter i enlighet med universitetets rutiner och processer, se Styrning och organisation 1.6.

⁷⁹ [Inrättande och avveckling av utbildningsprogram och huvudområden samt tillstånd att utfärda examen på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/402.

⁸⁰ [Doktorandspegeln 2016: Utfall för Malmö högskola](#). Dnr LED 1.4-2017/399.

⁸¹ [Rådet för jämställdhet och lika villkor](#). Dnr LED 1.5-2018/157.

Slutsatser

Kvalitetssystemet har flera systematiska aktiviteter för att säkerställa att jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Jämställdhetsarbete sker i det utbildningsnära kvalitetsarbetet vid fakulteterna eftersom där finns störst möjligheter att påverka och åtgärda utbildningarnas utformning och genomförande, vilket är en *styrka*.

Den prioritering som universitetet gjort med jämställdhetsintegrerade professionsutbildningar är en *styrka* och kommer att rusta studenterna för att kunna bidra till ökad jämställdhet i samhället. Arbetet som denna prioritering innebär kommer också utbildningar som leder till generella examina tillgodo.

Det är ett *utvecklingsområde* att i anvisningarna för utformning av kursplaner tydliggöra universitetets krav på att jämställdhet ska beaktas i kursernas innehåll, utformning och genomförande. I samband med en sådan revidering behöver universitetet utveckla en utbildning för hur detta konkret kan genomföras.

Frågor om jämställdhet kommer utifrån samhällets strukturer och normer att kontinuerligt behöva analyseras och belysas. Arbetet med jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande kommer därför att vara ett *utvecklingsområde* även framöver.

Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätet genom sitt kvalitetsarbete systematiskt verkar för att studenter och doktorander har goda förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation. Lärosätet engagerar och motiverar studenterna och doktoranderna att ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningarna. Student- och doktorandperspektivet beaktas systematiskt som en del av lärosätets kvalitetssystem och kvalitetsarbete.

Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet systematiskt behov av utveckling av studenters och doktoranders förutsättningar att utöva inflytande över utbildningarna och sin studiesituation. Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar kontinuerligt student- och doktorandperspektivet. Åtgärder som planeras eller genomförs kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Bedömningsgrund:

Lärosätet säkerställer studenternas och doktorandernas möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation.

Vägledning till lärosätet:

Visa hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete uppfyller bedömningsgrunden inom området, bland annat genom att beskriva rutiner och processer som bidrar till detta. Beskrivningen ska visa hur lärosätet arbetar löpande för att systematiskt kvalitetssäkra student- och doktorandperspektivet och säkerställa goda förutsättningar att utöva student- och doktorandinflytande i sina utbildningar. Beskrivningen kan även innehålla exempel på mål och strategier som har ställts upp i förhållande till bedömningsområdet och bedömningsgrunden. I detta kan ingå hur lärosätet följer upp dessa mål, hur det avgörs om målen har uppnåtts och vad lärosätet vidtar för åtgärder om målen inte har uppnåtts. Visa även hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete identifierar utvecklingsområden.

Om det finns en skillnad i hur kvalitetsarbetet utförs, mellan olika delar av lärosätet eller mellan olika typer av utbildningar, ska dessa skillnader beskrivas. Vid behov, hänvisa till policyer, rutiner och processer som beskrivs i samband med bedömningsområdet ”styrning och organisation”.

Förutom det som kommer fram kopplat till bedömningsgrunden kan lärosätet lyfta andra frågor som är viktiga för den systematiska utvecklingen av student- och doktorandperspektivet vid lärosätet.

Ge belägg för att kvalitetsarbetet är välfungerande och effektivt, och att det systematiskt säkerställer ett väl utvecklat student- och doktorandperspektiv, utifrån information som genereras inom kvalitetssystemet.

Lärosätets redogörelse:

5 Student- och doktorandperspektiv

Studenternas och doktorandernas inflytande över utbildningen och sin studiesituation vid Malmö universitet bygger på de värden och principer som formuleras i *Strategi 2022* om att verksamheten ska vägledas av kvalitetsdrivande studentinflytande. Studenternas och doktorandernas delaktighet i kvalitetsarbetet, både i den universitetsgemensamma och i den utbildningsnära verksamheten, är en förutsättning för hög kvalitet i utbildningen. I begreppet studentinflytande inkluderas både studenter och doktorander.

Malmö universitet identifierar tre typer av studentinflytande, *formellt studentinflytande*, *semiformellt studentinflytande* och *informellt studentinflytande*. Det formella studentinflytandet är det i lag och förordning stadgade inflytande som utförs av demokratiskt tillsatta studentrepresentanter i universitetets beslutande nämnder och organ. Dessa representanter utses av studentkårerna. En väl beprövad form för studenters formella inflytande över sin utbildning utgörs av kursvärderingar. Det semiformella studentinflytandet är inte lagstadgat på samma sätt som det formella. Kårerna är inte inblandade på samma formella sätt som när det gäller val av studentrepresentanter. Det informella studentinflytandet sker i den dagliga och direkta kommunikationen mellan student och lärare/annan personal.

Det formella studentinflytandet vid Malmö universitet sker via tre studentkårer: Studentkåren Malmö, Odontologiska studentkåren och Doktorandkåren Malmö. Grunden för studenternas rätt att utöva inflytande regleras, utöver vad som anges i lag och förordning, i *Policy för studentinflytande vid Malmö universitet*⁸².

Ett nära samarbete mellan universitetet och kårerna är viktigt för ett välfungerande studentinflytande och bygger på delat ansvar och ömsesidigt engagemang. Universitetet har avtal med samtliga kårer om samarbete⁸³. För att studenter och doktorander ska kunna ägna sig åt kårverksamhet och representera studenterna och doktoranderna i olika organ stödjer universitetet kårerna ekonomiskt. För doktoranderna finns möjligheter till förlängning av utbildnings- och anställningstiden för uppdrag inom kåren⁸⁴.

Prorektor är ansvarig för frågor om studentinflytande på universitetsgemensam nivå och på fakultetsnivå ligger motsvarande ansvar hos dekan, prodekan eller utbildningsansvarig. Studentkårerna utser ett studentombud per fakultet för grund- och avancerad nivå.

På universitetsgemensam nivå finns studenter och doktorander representerade i universitetsstyrelsen, rektors ledningsgrupp samt i samtliga beredande organ såsom UB, Programutskottet, Forskningsberedningen, FUU, Samverkansberedningen, Strategiska rådet för globalt engagemang och internationalisering, Rådet för jämställdhet och lika villkor, Rådet för forskningsetik, samt deltar i rektors beslutsmöten och facklig samverkan. I dessa organ och möten deltar student- respektive doktorandrepresentanterna i hög utsträckning. Universitetsledningen har också regelbundna möten med studentkårernas ledningar.

För att tillvarata studenternas och doktorandernas åsikter och skapa goda förutsättningar för ett reellt studentinflytande bereds plats för studentrepresentanter även i tillfälliga arbetsgrupper, projektgrupper och arbetsutskott. Nära i tiden ligger exempelvis arbetet med kvalitetsramverken, riktlinjer för kvalitetskomponenter för utbildning på grund- och avancerad nivå och revidering av policydokumenten *Policy för studentinflytande vid Malmö universitet* och *Studenternas rättigheter och skyldigheter*⁸⁵.

Universitetet säkerställer också studenters och doktoranders inflytande genom att kårerna bjuds in att lämna synpunkter på interna och externa remisser. De har även möjlighet att skriva en inlägga till årsredovisningen där de har möjlighet att ge synpunkter på universitetets utveckling och resultat samt på samarbetet mellan universitetet och kårerna. Studenterna skriver i sin inlägga för verksamhetsåret 2017: "Studentinflytande utgör grunden för kårernas arbete och detta värderas högt på Malmö universitet". Även denna självvärdering har varit på remiss till student- och doktorandkårerna.

---

⁸² [Policy för studentinflytande](#). Dnr LED 1.3-2018/247.

⁸³ [Avtal mellan Malmö högskola och studentkåren Malmö om samarbete inom högskolans verksamhetsområde](#). Dnr LED 1.1-2016/370.; [Avtal mellan Malmö högskola och Odontologiska studentkåren om samarbete inom högskolans verksamhetsområde](#). Dnr LED 1.1-2016/371.; [Avtal mellan Malmö universitet och Doktorandkåren Malmö om samarbete inom universitetets verksamhetsområde](#). Dnr LED 1.7-2018/63.

⁸⁴ [Förlängning av utbildningstid för doktorand på grund av förtroendeuppdrag inom studentkår](#). Dnr LED 1.3-2018/64.

⁸⁵ [Studenters rättigheter och skyldigheter vid Malmö högskola](#). Dnr Mahr 15-2011/615.

På fakultetsnivån säkerställs studentinflytandet systematiskt genom att studenter och doktorander är representerade i samtliga beredande och beslutande organ, t.ex. fakultetsstyrelser och anställningsnämnder. Studenter på grund- och avancerad nivå har dessutom representation i t.ex. utbildningsnämnder, kursnämnder, programråd och VFU-råd. Doktoranderna är representerade i handledarkolleger och forsknings- och forskarutbildningsnämnder. Vid flertalet fakulteter har fakultetsledningen, ibland också institutionsledningarna, därutöver regelbundna avstämningsmöten kring aktuella frågor med studentkårernas representanter.

I de årliga kvalitetsdialogerna följer universitetsledningen upp hur fakulteterna säkerställer studentinflytande. Vid kvalitetsdialogerna 2018⁸⁶ behandlades förutsättningarna för studentinflytandet vid samtliga fakulteters dialoger. Studentinflytandet följs också upp vid kvalitetsdialoger mellan institutionsledning och fakultetsledning. Vid t.ex. fakulteten KS kvalitetsdialog med Institutionen för konst, kultur och kommunikation, K3, våren 2017 konstaterades t.ex. att få K3-studenter är medlemmar i Studentkåren Malmö och att studentinflytandet på K3 behöver stärkas även om programrådsstrukturen och det informella studentinflytandet fungerar bra. Institutionen har därför inrättat ett råd som samlar programrådsrepresentanterna för samtliga K3:s program. I detta råd sker ett erfarenhetsutbyte och diskussioner bl.a. om vad det innebär att vara studentrepresentant.

Många beslut som har betydelse för studenternas situation fattas av enskilda personer i enlighet med delegationer. Som framgår ovan är studenterna och doktoranderna dock representerade i de beredande organ som föregår sådana beslut. I UKÄ:s rapport 2017 avseende lärosätets regeltillämpning⁸⁷ påtalas att Studentkåren Malmö menar att studentinflytandet är säkrat på den universitetsgemensamma nivån, men inte på fakultetsnivå. Fakulteterna KS, OD och TS har sedan februari 2018 dekans beslutsmöte för att stärka studentinflytandet när beslut fattas av en person. Studentkåren och Doktorandkåren får då ärendelistor några dagar i förväg, kan ställa frågor om ärendena innan beslut och ge synpunkter. Student- och doktorandrepresentanterna är välkomna att närvara vid själva mötena, en möjlighet som de hittills har utnyttjat i varierande grad.

I granskning med externa bedömare inom utbildning på grund- och avancerad nivå kommer studentinflytandet att säkerställas genom att studentrepresentanter medverkar i framtagandet av självvärderingen, i dialogen mellan bedömare och företrädare för utbildningen samt genom representation i fakultetsstyrelserna. Studentkåren Malmö hade representation i den arbetsgrupp som arbetade fram riktlinjerna för extern granskning och ställde sig bakom denna form för studentinflytandet i utvärderingarna. I självvärderingen som ska skrivas inom ramen för dessa externa granskningar bedöms vidare om utbildningen har adekvata arbetsformer för kvalitetsdrivande studentinflytande. Även vid inrättande av ny utbildning bedöms hur studentinflytandet säkras i utbildningen.

I samband med att metoden för regelbundna utvärderingar av ämnen på forskarnivå utvecklas inför 2020 kommer doktorandrepresentationen att vidareutvecklas i samråd med Doktorandkåren. Doktorandinflytande säkras också vid inrättande av nytt forskarutbildningsämne.

Kursvärderingar är ett viktigt verktyg för studentinflytande. Ett exempel på åtgärder som föranletts av studenters kursvärderingar på OD kommer från *Tandteknikerprogrammet*, där studenterna i utvärderingen för kursen *Oral rehabilitering och processteknologi* 2015 lyfte att de ville ha fler läraaktiviteter gällande CAD/CAM. Liknande återkoppling framkom under programutvärderingen 2016. Fakulteten har nu infört fler moment med CAD/CAM. På fakulteten LS hade studenterna på *Studie- och yrkesväg-*

---

⁸⁶ [Inbjudan till Universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018. Minnesanteckningar från universitetsgemensamma kvalitetsdialoger 2018.](#) Dnr LED 1.3-2018/290.

⁸⁷ [Tillsyn av regeltillämpningen på Malmö högskola. Pilotstudie.](#) UKÄ Rapport 2017:14.

ledarutbildningen 2017 synpunkter på examinationen i kursen *Vägledning i omställning och rehabilitering*. Våren 2018 ändrades examinationsformerna av samtalsmodeller, vilket fick mycket god respons från studenterna.

Svarsfrekvensen på kursvärderingarna är ibland låg, se Utformning, genomförande och resultat 3.6. Som komplement till kursvärderingarna finns vid fakulteterna HS, KS, LS och TS programråd eller motsvarande. Vid programrådsmöten träffas programansvarig, lärare som undervisar på programmet innevarande termin, studentrepresentanter och studieadministratör för att diskutera hur terminens kurser fungerar och vad som behöver utvecklas. Underlag inför mötena är t.ex. kursvärderingar och kursrapporter. Diskussionerna i programråden följs upp på fakultetsnivå vid nästkommande kvalitetsdialog, för fakulteterna HS och LS del från och med 2019.

Den enskilda doktoranden har stort inflytande över sin utbildning genom den årliga revideringen av sin ISP. Doktorander, som bedriver en i hög grad individualiserad utbildning, har behov av individuellt stöd för att utöva inflytande över utbildning och studiesituation. Efter önskemål från Doktorandkåren inrättades 2017 Doktorandsupporten⁸⁸, vilken är en resursperson för doktorander så att de lättare ska komma i kontakt med lämpliga befattningshavare inom universitetsorganisationen.

På t.ex. fakulteten LS har doktoranders synpunkter på flera sätt bidragit till utveckling av forskarutbildningen, t.ex. har kursen *Idrottsvetenskapliga klassiker* arbetats om. Utvärderingar pekade på att kurslitteraturen inte gav tillräckliga redskap för att hantera fältets olika teorier. Kursen är numera mer inriktad på vetenskapsteori. Ett annat exempel från samma fakultet är en kurs om vetenskapliga presentationer för en internationell akademisk publik, vilken togs fram efter dialog med doktoranderna.

Enkäter som riktar sig till studenter och doktorander ger ytterligare möjligheter att utöva inflytande på utbildningarna och deras kvalitet. På t.ex. *Kriminologiprogrammet* på fakulteten HS finns ingen VFU och studenterna efterfrågade, vid flera programutvärderingar, mer "praktik" där deras teoretiska kunskap skulle kunna tillämpas. Kursen *Kriminologi: Tillämpning*, 15 hp, på termin 4 togs därför fram. Den bygger på samarbete med Polisen, där programmets lärare står för teoretisk kunskap och handledning, Polisen tillhandahåller uppdrag, tid och kunskap. Genom kursen får studenterna en unik insyn i polisens och deras samverkanspartners arbete och får även kontakter på arbetsmarknaden och arbetslivserfarenhet. Studenter från förra året deltar i kursen genom att berätta om sina erfarenheter och genom att vara mentorer under kursens gång. På så vis tas även före detta studenters synpunkter tillvara. Utvärderingarna av detta är mycket positiva.

Från och med 2018 genomförs systematiskt alumnenkäter på grund- och avancerad nivå. För forskarutbildningen införs systematiska enkäter 2020.

Slutsatser

Universitetet säkerställer att studenterna och doktoranderna har möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över sin utbildning och sin studiesituation. Studenterna och doktoranderna utövar sitt inflytande formellt, semiformellt och informellt.

Studenternas och doktorandernas delaktighet i kvalitetsarbetet är en förutsättning för hög kvalitet i utbildningen. Därför bjuder universitetet in student- och doktorandkåren till tillfälliga arbetsgrupper, projektgrupper och arbetsutskott och att delta i remissvar, utöver de lagstadgade beredande och beslutande organen, vilket är en styrka.

För studentorganisationerna är det emellertid ibland svårt att utse representanter till alla beredande och beslutande organ. Universitetets ledning diskuterar därför regelbundet med studentkåren vad

---

⁸⁸ [Malmö högskolas doktorandsupport](#). Dnr LED 1.4-2017/426.

som kan göras för att öka intresset bland studenter och doktorander för att delta i sammanhang som är utbildningsnära men kanske inte direkt påverkar den egna studiesituationen. Liknande diskussioner förs även vid kvalitetsdialoger.

En särskild utmaning är att möjliggöra för icke svensktalande studenter att delta i det formella studentinflytandet eftersom universitetets myndighetsspråk och därmed merparten av dokumenten är på svenska⁸⁹. I det utbildningsnära kvalitetsarbetet används ofta parallellspråkighet för att underlätta ett bredare studentinflytande. Att möjliggöra för icke svensktalande studenter och doktorander att kunna vara studentrepresentanter är ett *utvecklingsområde*.

Erfarenheter från några fakulteter är att svarsfrekvensen på kursvärderingar ibland är låg, vilket gör det svårt att dra slutsatser om hur kursens studenter har upplevt kursen och måluppfyllelsen. Det är ett *utvecklingsområde* att höja svarsfrekvensen.

---

⁸⁹ [Språkpolicy för Malmö högskola](#). Dnr Mahr 15-2011/2.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Det som bedöms inom bedömningsområdet är hur väl lärosätet genom sitt kvalitetsarbete systematiskt säkerställer att utbildningarna är användbara och utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Lärosätet har väl fungerande samverkan och samarbete med arbetslivet som bidrar till att utveckla utbildningarna. Arbetsliv och samverkan beaktas systematiskt som en del av lärosätets kvalitetssystem och kvalitetsarbete.

Med hjälp av information som tas fram inom kvalitetssystemet identifierar lärosätet behov av utveckling av arbetsliv och samverkan i utbildningarna. Lärosätet vidtar åtgärder och utvecklar utbildningarna så att de är användbara, samt utvecklar kontinuerligt studenternas och doktorandernas beredskap att möta arbetslivet.

Åtgärder som planeras eller genomförs kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Bedömningsgrund:

Lärosätet har rutiner och processer som säkerställer att utbildningarna är användbara och utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Vägledning till lärosätet:

Visa hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete uppfyller bedömningsgrunden inom området, bland annat genom att beskriva rutiner och processer som bidrar till detta. Beskrivningen ska visa hur lärosätet arbetar löpande för att systematiskt beakta arbetsliv och samverkan i sina utbildningar. Beskrivningen kan även innehålla exempel på mål och strategier som har ställts upp i förhållande till bedömningsområdet och bedömningsgrunden. I detta kan ingå hur lärosätet följer upp dessa mål, hur det avgörs om målen har uppnåtts och vad lärosätet vidtar för åtgärder om målen inte har uppnåtts. Visa även hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete identifierar utvecklingsområden.

Lärosätet ska beskriva sitt arbete med samverkan och samarbete med arbetslivet. Lärosätets beskrivning kan också inkludera hur information och statistik av relevans för hur utbildningarna förbereder studenternas och doktorandernas inför arbetslivet inhämtas och används.

Om det finns en skillnad i hur kvalitetsarbetet utförs, mellan olika delar av lärosätet eller mellan olika typer av utbildningar, ska dessa skillnader beskrivas. Vid behov, hänvisa till policyer, rutiner och processer som beskrivs i samband med bedömningsområdet "styrning och organisation".

Förutom det som kommer fram kopplat till bedömningsgrunden kan lärosätet lyfta andra frågor som är viktiga för den systematiska utvecklingen av arbetsliv och samverkan kopplat till utbildningarna vid lärosätet.

Ge belägg för att kvalitetsarbetet är välfungerande och effektivt, och att det systematiskt säkerställer en väl utvecklad samverkan i planering och genomförande av utbildningarna och att utbildningarna väl förbereder studenter och doktorander för arbetslivet, utifrån information som genereras inom kvalitetssystemet.

Lärosätets redogörelse:

6 Arbetsliv och samverkan

Studenterna vid Malmö universitet ska inspireras till att utveckla en förmåga att identifiera, initiera och leda förändringsprocesser för att möta och hantera komplexa samhällsfrågor⁹⁰. Utbildningarna behöver därför ske i samverkan med andra aktörer i samhället, vilket främjar relevansen och kvaliteten i utbildningarna samt ökar studenternas och doktorandernas möjligheter på arbetsmarknaden.

Universitetet har deltagit i flera projekt kring samverkan för utbildning och forskning, t.ex. ett Vinnova-understött projekt om *Vägen till samverkanssäkrad utbildning*⁹¹ tillsammans med Umeå universitet och Linköpings universitet. Dessa projekt har bidragit till hur samverkan har integrerats i universitetets kvalitetssystem för utbildning och forskning. Kvalitetssystemet innehåller rutiner och processer för att systematiskt säkerställa att utbildningarna är användbara och utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet, vilket beskrivs nedan.

Arbetsliv och samverkan beaktas vid inrättande av ny utbildning på grund- och avancerad nivå samt nytt forskarutbildningsämne⁹² genom att fakulteterna ska beskriva denna aspekt i ansökan. För utbildningar på grund- och avancerad nivå bedöms ansökan av externa granskare och i relevanta fall även av en representant för professionen. Ansökan ska innehålla en redogörelse för på vilka sätt studenterna under utbildningstiden kommer att interagera med representanter för arbetsmarknaden och övriga arbetslivsorienterade inslag i utbildningen. Vid inrättandet granskas även kursplaner och dess lärandemål i detta avseende. Inför ansökan görs också omvärldsanalys av arbetsmarknadens nutida och framtida behov av personer med den kompetens som utbildningen syftar till att utveckla. Vilka kontakter som tagits med företrädare för den tänkta arbetsmarknaden ska redovisas.

Vid inrättande av nytt forskarutbildningsämne ska samverkan med det omgivande samhället beskrivas och på vilket sätt det kommer doktoranderna till godo i utbildningen. Externa samarbeten lokalt, nationellt och internationellt ska också framgå. Det ska vidare framgå hur utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet, såväl inom som utom akademien, säkerställs genom utbildningens innehåll och utformning.

Vid utvärdering med externa bedömare för utbildning på grund- och avancerad nivå kommer bl.a. att bedömas hur utbildningen förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv och att samverkan med det omgivande samhället bidrar till att studenterna ges förutsättningar för yrkesverksamhet. Utbildningar med obligatorisk VFU ska dessutom bedömas utifrån kriteriet att den verksamhetsförlagda utbildningens omfattning, innehåll och utformning ger studenterna goda och likvärdiga förutsättningar att nå examensmålen och utveckla professionskompetens.

Studenternas och doktorandernas upplevelse av om utbildningen har förberett dem för arbetslivet och gett dem yrkesrelaterade kunskaper och färdigheter kommer att ingå i de kommande systematiska exit- och alumnenkäterna. Dessa kommer att ge universitetet information om utbildningarnas användbarhet och om de utvecklat studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. En pilot med alumnenkäter görs våren 2018 och beräknas vara klar till hösten.

---

⁹⁰ [Strategi 2022](#). Dnr LED 1.2-2017/299.

⁹¹ [Vägen till samverkanssäkrad utbildning. Metoder & strategier; Möjligheter & utmaningar](#). Linköpings universitet, Malmö högskola och Umeå universitet. 2016.

⁹² [Inrättande och utveckling av utbildningsprogram och huvudområden samt tillstånd att utfärda examen på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö universitet](#). Dnr LED 1.3-2018/402.; [Inrättande och utveckling av ämne på forskarnivå](#). Dnr LED 1.3-2017/490.

För att utveckla utbildningarnas samhällsrelevans samt innehåll och genomförande när det gäller arbetsliv och samverkan bidrar också externa ledamöter i fakultetsstyrelser, referensgrupper och samrådsorgan med erfarenhet och aktuell branschkunskap. På fakulteten TS ledde t.ex. diskussioner med branschföreträdare i utvecklingsrådet för kandidatprogrammet *IT och ekonomi* till att en ny valbar kurs, *Advances in software development*, utvecklades för programmets studenter inför hösten 2017.

Inom professionsutbildningar är VFU en viktig del av studenternas förberedelse för det kommande yrkeslivet. VFU är i hög grad formaliserat genom avtal mellan universitetet och berörda parter för att säkerställa tillgång på VFU-platser och handledning.

När det gäller förskolläro- och lärarutbildningen regleras partnerskapet i ett ramavtal⁹³ som omfattar organisation och kvalitetssäkring/kvalitetsutveckling. Ramavtalet preciserar samverkan mellan universitetet, kommunerna och fristående skolor i Skåne och Blekinge, Lunds universitet och Högskolan Kristianstad. Inom ramen för VFU deltar Malmö universitet i en femårig försöksverksamhet med övningsskolor och övningsförskolor. De skolor som ingår i försöksverksamheten har tecknat ett tilläggsavtal⁹⁴ med kriterier för förstärkt kvalitet genom bl.a. koncentration av studenter, handledarutbildning, särskilt yrkesskickliga lärares medverkan i högskoleförlagd utbildning och en struktur för att studenters examensarbeten ska kunna knytas till skolornas utvecklingsarbete.

På liknande sätt är LUMARS ett samarbetsorgan inom hälso- och sjukvårdsområdet mellan Region Skåne, Lunds universitet, Malmö universitet och Högskolan i Kristianstad. Där diskuteras strategiska frågor av gemensamt intresse, för Malmö universitets del t.ex. VFU inom *Sjuksköterskeprogrammet*.

Kvaliteten i VFU:n följs upp bl.a. genom kursutvärderingar och programgenomlysningar. Vid kvalitetsdialogen 2018 med fakulteten HS handlade en av frågorna om VFU. Fakulteten redogjorde bl.a. för hur detta genomförs inom *Biomedicinska analytikerprogrammet* där VFU-inslagen är väl utvärderade också av Region Skåne som gett utbildningen bra kritik.

Vid fakulteten OD utvärderas VFU-momenten systematiskt dels genom enkäter till studenter och handledare, dels genom ett årligt VFU-möte där handledarnas erfarenheter återkopplas och diskuteras. Vid den kliniska examinationen för tandläkarstudenter sista året deltar såväl en lärare som en representant för professionen. Representanten för professionen kommer från Folktandvården Skåne AB eller privat tandvård. Även vid fakulteten HS förekommer klinisk examination, bl.a. inom *Sjuksköterskeprogrammet*, där personer från professionen bidrar med bedömningsunderlag i form av OSCE-protokoll⁹⁵ vilka systematiskt används vid bedömningen.

Samverkan ser olika ut i olika utbildningar. Det finns därför många olika aktiviteter för att säkerställa att studenterna har beredskap att möta ett föränderligt arbetsliv. Vid sidan av VFU är exempel på sådana aktiviteter samarbeten i "skarpa" projekt där företag, organisationer eller offentlig verksamhet ger studenterna uppdrag som de ska lösa, liksom gästföreläsningar, alumnbesök och studiebesök. Denna form av samverkan är vanlig inom utbildningar som leder till generella examina. I t.ex. kursen *Grafisk design III* på programmet *Grafisk design* arbetar studenterna utifrån en pedagogisk modell i 12 steg för samverkan med ett problem för extern uppdragsgivare som också har en aktiv roll i projektets slutredovisning.

Inom flera program på såväl grund- som avancerad nivå kan studenter välja praktik eller forskningspraktik som valbara kurser inom sina program, detta är t.ex. vanligt inom Institutionen för globala

---

⁹³ [Ramavtal om verksamhetsförlagd utbildning i Skåne och Blekinge](#). Dnr UTB 3.1-2017/441.

⁹⁴ [Tilläggsavtal om deltagande i försöksverksamhet med övningsskola](#). Dnr UTB 3.1-2018/169.

⁹⁵ OSCE = objective structured clinical examination.

politiska studier där många studenter också gör praktik utomlands vid t.ex. NGO:er⁹⁶ och ambassader. Inom många program finns dessutom samarbetspartners för studenternas examensarbeten, t.ex. i programmet *Interaktionsdesign*, har studenterna samarbetat med företag som t.ex. Tunstall, inUse, Cybercom och Geologisk museum i Köpenhamn.

Även för utbildningar som leder till generella examina finns ibland samverkansavtal, t.ex. mellan Institutionen för kriminologi och Polisområde Malmö. Genom detta avtal skapas möjligheter för studenterna att inom ramen för uppsats- och tillämpningskurser arbeta med samhällsrelevanta frågor och därmed förberedas för kommande arbetsliv.

Forskarutbildningen ger många tillfällen att förbereda doktoranderna för kommande arbetsliv och bygga upp egna nätverk bl.a. genom deltagande i forskningsprojekt med såväl andra lärosäten som parter från kommun och näringsliv.

Forskarskolor finns vid flera fakulteter. Fakulteten HS har en forskarskola för yrkesverksamma inom hälsa, vård och välfärd i Skåne, ibland kallade kommundoktorander. Fakulteten TS har nyligen erhållit medel från KK-stiftelsen för en ny företagsforskarskola, *Datadrivna system*, där doktoranderna kommer från företagen Sony Mobile, Apptus Technologies, Sigma och Ubisoft och fortsätter arbeta parallellt med studierna, vilket innebär att det blir ett kontinuerligt utbyte mellan arbete och studier. Genom att de kommer att ingå i samma miljö som universitetets andra doktorander tillförs nya arbetslivsperspektiv även där.

Karriärplanering för doktorander var en aspekt vid den interna utvärderingen av forskarutbildningen 2013–2014, vilket ledde till att karriärplanering fördes in som ett moment i uppföljningen av ISP:en. Vid kvalitetsdialogerna 2018 diskuterades förutsättningarna för karriärplanering. Flera fakulteter lyfte då att de erbjuder karriärstöd, men efterfrågar att universitetsgemensam kompetens arbetas upp. För närvarande planerar t.ex. fakulteten KS workshoppar för karriärplanering i samverkan med arbetslivet med start 2018. Fakulteten LS arrangerar vartannat år workshoppar med inriktning på karriärplanering och till dessa bjuds före detta doktorander som arbetar inom och utanför akademien in för att diskutera sina karriärval.

Allt sedan lärosätets start har samverkan med det omgivande samhället varit en utgångspunkt för både utbildning och forskning. Det finns därför väl utarbetade strukturer och kontaktnät för samverkan som på universitetets webb⁹⁷ också kommuniceras till företag, organisationer och idéburen sektor.

Åtgärder som planeras eller har vidtagits kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter i enlighet med universitetets rutiner och processer, se Styrning och organisation 1.6.

Slutsatser

Malmö universitet har rutiner och processer som säkerställer att utbildningarna är användbara och utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Inom universitetets utbildningar finns många olika aktiviteter, samarbeten, nätverk och avtal för att möta olika utbildningars behov, vilket är en *styrka*.

Av tradition i den akademiska världen har fokus i forskarutbildningen varit på den akademiska karriärvägen. Ett *utvecklingsområde* är att erbjuda karriärplanering som på ett bättre sätt förbereder doktoranderna även för verksamhet utanför akademien.

---

⁹⁶ NGO = Non-governmental organisations

⁹⁷ [Samarbeta med universitetets studenter](#). (webbsida)